

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune

Sekretariatet

Gjøvik, 11. september 2017.

J.nr./referanse: 13-17/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Hans Moon, leder (Ap)

Gunnar Løkkebø, nestleder (Ap)

Monica Andersson (Ap)

Birgit Felde Sevaldrud (H)

Ole Strand (BL)

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Mandag 18. september 2017

Tid: Kl. 0900 – ca. 1500

Sted: Formannskapssalen, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Sekretariatet v/Ole Kristian Rogndokken orienterer under sakene 34 (oppfølging av politiske vedtak) og sak 35 (Kontrollutvalgskonferansen 2017).
- Innlandet Revisjon IKS:
  - Sak 38 – Regnskapsrevisjon/revisjonsstrategi: Ny oppdragsansvarlig revisor Unn Romundgard orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1230.
  - Sak 39 – Innlandet Revisjon IKS: Daglig leder Bjørg Hagen orienterer. Saken er satt opp til behandling ca. kl. 1330.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf. 995 77 903 eller e-post kjetil@kontrollutvalget.no.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, E-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND RÅDHUS

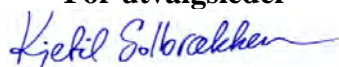
Mandag 18. september 2017 kl. 0900

(Sted: Formannskapssalen)

SAK NR. 33/2017	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 29.05.2017
SAK NR. 34/2017	OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK
SAK NR. 35/2017	KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2017
SAK NR. 36/2017	ENDELIG TILSYNSRAPPORT – FYLKESMANNENS TILSYN MED LAND BARNEVERNTJENESTE
SAK NR. 37/2017	HALVÅRSRAPPORT 2017 – NORDRE LAND KOMMUNE
SAK NR. 38/2017	REGNSKAPSREVISJON: STRATEGI FOR REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2017
SAK NR. 39/2017	INNLANDET REVISJON IKS: SAMMENLIGNING AV REVISJONSKOSTNADER (BENCHMARKING) OG UTVIKLING AV SELSKAPET
SAK NR. 40/2017	OPPDRAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR 2018
SAK NR. 41/2017	KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2018
SAK NR. 42/2017	REFERATSAKER

Gjøvik, 10. september 2017.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken

Utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Nordre Land kommune v/ordfører, rådmann, kommunalsjefer og vararepresentanter til kontrollutvalget
- Innlandet Revisjon IKS

SAK NR. 33/2017

Nordre Land kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 29.05.2017

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 29.05.2017

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 29.05.2017 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

| MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 29. mai 2017 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 – 1415.

Som medlemmer møtte:

Hans Moon, leder (Ap)
Gunnar Løkkebø, nestleder (Ap)
Monica Andersson (Ap)
Birgit Felde Sevaldrud (H)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Ole Strand (BL)

Følgende varamedlem møtte: Ingen

Følgende varamedlemmer for Sp/H/BL/KrF var innkalt / hadde meldt forfall:

Harald Åsødegård (KrF), første vara (innkalt, meldt forfall)
Gry Eli Bjelland (H), andre vara (innkalt)

Ellers møtte:

Fra rådmannen/administrasjonen: Rådmann Jarle Snekkestad og tjenesteområdeleder Velferd Berit Dokkebakke Navrud (begge møtte under sak 30).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein (sak 26 og 27) og forvaltningsrevisor Tove Grini (sak 26).

Sekretariatet: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Hans Moon som møteleder.

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling:

SAK NR. 25/2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18.04.2017

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 18.04.2017 godkjennes.

SAK NR. 26/2017

**FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT –
ANSETTELSESPROSEDYRER**

Fra behandlingen:

Forvaltningsrevisor Tove Grini presenterte rapporten og svarte på spørsmål. Oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein supplerte.

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjoner:
  - a) Det synes som rutinen for innhenting av referanser ved tilsetting av eksterne søkere i hovedsak etterleves.
  - b) Dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser er mangelfull.
  - c) For søkere som arbeider i kommunen fra før, eller som er kjent gjennom tidligere ansettelse, er det ikke blitt hentet inn referanser.
  - d) Gjennomgått dokumentasjon viser at kommunen har innhentet politiattest for flertallet av de saker der det foreligger krav om slik attest.
  - e) Kommunen følger gjeldende lovverk for oppbevaring av politiattester etter helse- og omsorgstjenesteloven, opplæringsloven og barnehageloven for de sakene det foreligger politiattester.
  - f) Kommunen følger ikke gjeldende lov for oppbevaring av politiattester etter barnevernloven der det er krav om at politiattestene skal oppbevares så lenge vedkommende innehar stillingen/oppdraget.

2. Rådmannen bes om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger om:
  - a) Å styrke etterlevelsen av bestemmelsene i tilsettingsprosedyren om innsendelse av dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser til HR avdelingen.
  - b) Å innarbeide bestemmelser i tilsettingsprosedyren for innhenting av referanser for interne søkere og andre «kjente» søkere som har jobbet i kommunen tidligere.
  - c) Å utarbeide rutinebeskrivelse for innhenting og oppbevaring av politiattester for å sikre at praksis er i henhold til gjeldende lovverk på området.
  - d) Å dokumentere de vurderinger som blir foretatt når det ikke stilles krav om politiattester ved tilsetting i stillinger med lovfestet krav om politiattest.
  - e) Å oppdatere arbeidsreglementet slik at det går fram at det også er krav om politiattest for stillinger etter helse- og omsorgstjenesteloven og barnevernloven.

3. Kommunestyret viser til revisjonsrapportens kartlegging av kommunens ansvar/rolle for å sikre at det stilles lovfestede krav om politiattest ved innleie av leverandører/tjenesteytere og andre kommunen har samarbeid med ved tilrettelegging av tilbud til barn og unge (problemstilling 3 i rapporten). Med bakgrunn i kartleggingen ber kommunestyret rådmannen om:

- Å etablere rutiner som sikrer at kommunen, ved samarbeid med private organisasjoner, krever politiattest (barneomsorgsattest) av personer hos samarbeidspartnerne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.

SAK NR. 27/2017

**OPPFØLGING AV REVISJONSRAPPORTEN
«ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I
GJØVIKREGIONEN» FRA 2015**

Fra behandlingen:

Oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein orienterte og svarte på spørsmål.

Med bakgrunn i rådmannens saksfremlegg i k.sak 56/16 ble det i møtet fremsatt forslag om at videre oppfølging av rapporten avvantes til 2018, og at det tas initiativ til samarbeid med de øvrige kontrollutvalgene i regionen om dette. Det ble også foreslått at den tidligere selskapskontrollen/revisjonsrapporten vedr. Vokks AS fra 2016 blir fulgt opp som en videreføring av saken.

Vedtak, enstemmig:

1. Revidert eierskapspolitikk for Nordre Land kommune tas til orientering, jf. kommunestyrets vedtak i møte den 06.09.2016, sak 56/16.
2. Kontrollutvalget har merket seg at det i rådmannens saksfremlegg i k.sak 56/16 står følgende om oppfølgingen av den tidligere revisjonsrapporten:

Utkast til revidert eierskapspolitikk har ingen vesentlige endringer som gjør revisjonens anbefalinger mindre valide. Revisjonsutkastet bidrar derimot til å tydeliggjøre nødvendigheten av bl.a. eierstrategier. Eieravtaler/aksjonæravtaler og eierstrategier er forhold som det må jobbes videre med når revidert eierskapspolitikk er vedtatt.

Kontrollutvalget ønsker å følge opp utviklingen av bl.a. eieravtaler/aksjonæravtaler og eierstrategier i praksis, og inviterer de andre kontrollutvalgene i Gjøvikregionen til et samarbeid om en oppfølgingskontroll i løpet av 2018.

3. Oppfølging av revisjonsrapporten fra 2015 kan ses i sammenheng med selskapskontroll/revisjonsrapport vedrørende Vokks AS i 2016. Innlandet Revisjon IKS bes om å følge opp anbefalingene i dette revisjonsprosjektet, jf. kommunestyrets vedtak i møte den 06.09.2016 (k.sak 53/16).

**STATUS FOR FORVALTINGSREVISJONSPROSJEKTET
«STYRING, LEDELSE OG KONTROLL AV
BARNEVERNET» OG ØKONOMI / BUDSJETT**Fra behandlingen:

Utvalgssekretær orienterte med bakgrunn i k.sak 26/17 og samtale med Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor.

Vedtak, enstemmig:

1. Status for fremdrift og gjennomføring av revisjonsprosjektet tas til orientering.
2. Kontrollutvalget tar til orientering at kommunestyret har bevilget kr. 247 000 til gjennomføring av revisjonsprosjektet, jf. vedtak i kommunestyrets møte 25.04.2017 sak 26/17.
3. Det igangsatte revisjonsprosjektet har en stipulert kostnadsramme på kr. 400 000. Dette er ca. 140 000 over utvalgets disponible ramme pr. d.d. Med bakgrunn i dette vil kontrollutvalget varsle usikkerhet om fullstendig gjennomføring av revisjonsprosjektet i tråd med fremlagt prosjektplan. I samarbeid med Innlandet Revisjon IKS vil det bli søkt en best mulig gjennomføring innenfor kontrollutvalgets budsjettramme, men det antas at prosjektets problemstilling a) må bli noe nedskalert. Det vises her til de tre problemstillingene som revisjonsprosjektet skal besvare:
  - a) Ble det tatt tilstrekkelig hensyn til forhistorien i de to barnevernstjenestene ved etablering av Land barneverntjeneste?
  - b) Hva har vært utfordringene og hva har sviktet når det gjelder styring, ledelse og internkontroll i Land barneverntjeneste?
  - c) Hva har vært utfordringene og hva har sviktet i rådmannens oppfølging av Land barneverntjeneste?
4. Vedtakets pkt. 2 og 3 i saken oversendes kommunestyret til orientering.

**NY FORELØPIG TILSYNSRAPPORT – FYLKESMANNENS
TILSYN MED LAND BARNEVERNTJENESTE**Vedtak, enstemmig:

1. Ny foreløpig rapport fra Fylkesmannens tilsyn med Land barnevernstjeneste, mottatt 16.05.2017, tas til orientering.
2. Endelig tilsynsrapport legges frem når den foreligger.

Fra behandlingen:

Rådmann Jarle Snekkestad og tjenesteområdeleder Velferd Berit Dokkebakke Navrud orienterte og svarte på spørsmål.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Status for rådmannens arbeid med prosjektet «Land barnevernstjeneste 2017 -2018. Forsvarlige tjenester», tas til orientering. 2. Kontrollutvalget ber om å bli holdt løpende oppdatert om prosjektet. Saken følges opp høsten 2017.
---------------------------	---

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Tertialrapport 1/2017 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.
---------------------------	---

Følgende saker ble referert:

1. Kommunestyrets møte 25.04.2017:
  - Sakliste
  - Særutskrift k.sak 22/17 - Kontrollutvalgets årsrapport 2016
2. Informasjon til rådmennene i Gjøvik- og Hadelandsregionen om ny avtale og redusert sårbarhet/backup i sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene (e-post fra sekretær 12.04.2017)
3. Diverse avisartikler
4. Neste møte: Tidspunkt/sakliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Referatsakene tas til orientering.
---------------------------	------------------------------------

<p>Dokka, 29. mai 2017.</p> <p>_____</p> <p>Hans Moon leder</p>	<p>RETT UTSKRIFT: Dokka, 29. mai 2017.</p> <p><i>Kjetil Solbrækken</i></p> <p>_____</p> <p>Kjetil Solbrækken utvalgssekretær</p>
--	--

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 18. SEPTEMBER 2017
Tidspunkt: KL. 0900
Aktuelle saker:

- *Forvaltningsrevisjonsrapport: Styring, ledelse og kontroll av barnevernet*
- *Forundersøkelse skole, dialog med ny skolesjef (KU-sak 42-16)*
- *Oppfølging av politisk vedtak (KU-sak 11/17)*
- *Kontrollutvalgskonferansen 2017 (KU-sak 12/17)*
- *Oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS for 2018*
- *Kontrollutvalgets budsjett for 2018*
- *Status for samarbeid om kontroll med Gjøvik Krisesenter IKS*
- *Endelig tilsynsrapport – Fylkesmannens tilsyn med Land barneverntjeneste (KU-sak 29/17)*

Saker til Oppfølging senere:

- *Status prosjektet «Land barneverntjeneste – forsvarlige tjenester» (KU-sak 30/17, høsten 2017)*
- *Oppdrag til sekretariatet (KU-sak 11/17):*
  - *Eksterne tilsynsrapporter (kartlegging/orientering).*
  - *Forslag til styrking av kontrollutvalgets bestillerfunksjon.*

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):

- *Revisjonsprosjekt: Ansettelsesprosedyrer*
- *Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Styring, ledelse og kontroll av barnevernet (KU-sak 21/17, jf. behandling i k.styret)*

Møteplan 2017:

- Mandag 30.01.17 kl. 0900
- Mandag 13.03.17 kl. 0900
- Tirsdag 18.04.17 kl. 0900
- Mandag 29.05.17 kl. 0900
- Mandag 18.09.17 kl. 0900
- Mandag 13.11.17 kl. 0900

SAK NR. 34/2017

Nordre Land kommune

OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Oppfølgingssaker – Nordre Land kommune

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Saken følges opp slik:

1. Rådmannen inviteres til å:

- a) Orienterer om rådmannens system for å følge opp iverksettingen av politiske vedtak.
- b) Orienterer om status for oppfølging av følgende saker/kommunestyrevedtak:

- .....
- .....
- .....
- .....

2. Kontrollutvalgets sekretariat bes om å foreta en årlig gjennomgang av politiske vedtak og legge frem sak for kontrollutvalget med aktuelle oppfølgingssaker til drøfting.

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn/oppsummering:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 13/3-17 (sak 11/17), der kontrollutvalget bl.a. ba sekretariatet om å styrke sitt arbeid med oppfølging av politiske vedtak.

Bakgrunnen for kontrollutvalgets anmodning er kommunelovens § 77 nr. 4 der det bl.a. fremgår at en av kontrollutvalgets oppgaver er «*å påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.....*».

Kontrollutvalget ivaretar denne oppgaven i dag, men på en fragmentert måte. En mer systematisk jobbing med oppfølging av politiske vedtak vil gi en bedre etterlevelse av kontrollutvalgets oppgave på området.

Sekretariatet har tidligere foreslått et årlig opplegg med følgende aktiviteter:

- a) *Kartlegging/beskrivelse og risikovurdering av rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak.*
- b) *Gjennomgang av vedtak i kommunestyret og forslag til oppfølging av konkrete vedtak.*

Denne saken er en oppfølging av vedtakets pkt. b) og vedlagt følger en oversikt over saker som kan drøftes nærmere mht. oppfølging fra kontrollutvalgets side (se vedlegg 1). Oversikten vil bli presentert nærmere i møtet.

Dersom kontrollutvalget beslutter å undersøke saker nærmere kan dette gjøres enten ved å be administrasjonen redegjøre for oppfølgingen, eller engasjere Innlandet Revisjon IKS til å gjøre en grundigere vurdering av rådmannens oppfølging.

Saken legges frem til diskusjon uten forslag til vedtak.

Beskrivelse av sekretariatets gjennomføring:

Det er ikke gjennomført noen nærmere kartlegging/beskrivelse av rådmannens system/rutiner for å følge opp politiske vedtak. Bakgrunnen for dette er to-delt:

- Kontrollutvalget er kjent med at rådmannen har etablert et system.
- Små ressurser til sekretariatet til arbeidet med oppfølging av politiske vedtak.

En grundigere kartlegging av rådmannens system kan vurderes i 2018.

I sekretariatets arbeid med saken i 2017 er fokus rettet mot å tilrettelegge for en test av at systemet fungerer i praksis. Dette er gjort ved å ta en gjennomlesing av saker i kommunestyret i 2014-2016 og plukke ut saker som kan være egnet til oppfølging.

Vedtakene som er plukket ut er **vedtak med størst sannsynlighet for å bli nedprioritert/glemt**. Dette kan f.eks. være:

- Saker som synes å være særlig komplekse
- Saker med en relativt lang tidshorisont

Følgende sakstyper er ikke prioritert/tatt med i oversikten:

- Plansaker, herunder policydokumenter og reguleringsplaner.
- Saker som innvirker direkte på regnskapet (forutsettes fulgt opp regnskapsrevisor)
- Saker som gjelder en, eller et fåtall personer (forutsettes fulgt opp av de som det gjelder)
- Saker som har en markant pressgruppe bak seg (forutsettes fulgt opp av de som det gjelder)

Oppfølgingssaker – Nordre Land kommune

2014			
Saksnr.	Saker	Vedtak	Oppf.
2015			
28/15	REVISJONSRAPPORT/SELKAPSKONTROLL: ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I GJØVIKREGIONEN	<p>1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg at kommunens vedtatte eierskapspolitikk ikke fullt ut er implementert overfor de undersøkte selskapene VOKKS AS (66,67 % eierskap), Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS (50 % eierskap), Topro AS (15,7 % eierskap) og GLT-Avfall IKS (8,5 % eierskap).</p> <p>2. Kommunestyret ber ordfører og rådmann om å følge opp rapportens anbefalinger, jf. rapportens kapittel 10:</p> <p><i>I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall IKS, Topro AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS. Når det gjelder Topro AS er det flere eiere utenom de fem kommunene, og de andre eierne bør i utgangspunktet involveres i spørsmålet om inngåelse av en eieravtale.</i></p> <p><i>I selskaper som ikke har etablert valgkomité (gjelder GLT-Avfall IKS) bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter (gjelder VOKKS AS og Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS). Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall. At selskapet eventuelt ikke er i posisjon til å betale utbytte hvert år, er neppe noe argument for ikke etablere en utbyttepolitikk.</i></p>	<p>Sak nr. 117/15 EIERSKAPSMELDINGEN 2014 FOR NORDRE LAND KOMMUNE</p> <p>(møte 17/11-15)</p> <p>Sak nr. 99/16 EIERSKAPSMELDING (møte</p>

		<p><i>I selskaper der det utnevnes politikere til styrene (VOKKS AS og GLT-Avfall IKS) er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.</i></p> <p><i>VOKKS AS, Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS og Topro AS bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf. § 2 i loven.</i></p> <p><i>Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.</i></p> <p><i>Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.</i></p> <p><i>3. Kommunestyret tar til orientering at GLT Avfall IKS ikke har etablert egne etiske retningslinjer for selskapet, men at dette er under vurdering. Kommunestyret mener det er viktig at alle kommunale selskaper har egne etiske retningslinjer, og ber ordfører/rådmann følge opp dette overfor selskapet.</i></p>	
48/15	<p>REVISJONSRAPPORTEN "INNKJØP - ETTERLEVELSE AV LOV OM OFFENTLIG ANSKAFFELSE"</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjon om at: <ul style="list-style-type: none"> ☑ Kommunen har etablert rutiner som bidrar til å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med lovverket ☑ Etterlevelsen av regelverket kan forbedres. 2. Kommunestyret har merket seg at rapporten påpeker brudd på konkurransekravet for 8 av 22 undersøkte anskaffelser, og at rådmannen i sin uttalelse mener at kun 2 av anskaffelsene er reelle avvik. Uavhengig av dette mener kommunestyret at det 	

		<p>fortsatt foreligger et forbedringspotensial, og ber rådmannen om fortsatt å ha fokus på rutiner og prosedyrer for å sikre at konkurransekravet etterleves. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonsrapportens øvrige anbefalinger om:</p> <p>☑ Å sikre at vurderinger ved bruk av unntaksbestemmelsene om konkurranse i regelverket dokumenteres i anskaffelsesprotokollen.</p> <p>☑ Å vurdere om det er behov for mer opplæring av ledere/innkjøpere i anskaffelsesreglene.</p>	
126/15	AVVIKLING AV NÆRINGSRÅDET OG OMORGANISERING AV REGIONRÅDETS ARBEID MED REGIONAL UTVIKLING	<p>1. Nordre Land kommune slutter seg til modellen for endret ansvarsfordeling mellom regionalt og kommunalt næringsutviklingsarbeid som fremgår av saken, under forutsetning av at Byregionprogrammet får et fjerde punkt som heter «Besøks- og opplevelsesnæringer» som omhandler langt mer enn kun arrangementer, og at Gjøvikregionen får et eget satsingsområde som heter «Bioressurser/-næringer».</p> <p>2. Midlene fra Nordre Land kommune til drift av Næringsrådet vil opphøre fra mai 2016. Midlene som er bevilget til drift av Næringsrådet legges til forsterket arbeid med næringsutvikling i regi av regionrådet</p> <p>3. Rådmannen vil fremme en egen sak for kommunestyret hvor det avklares om Nordre Land kommune ønsker å delta i et regionalt næringsutviklingsprogram for Gjøvikregionen</p>	
2016			
45/16	HANDLINGSPLAN 2017 - 2019	<p>....</p> <p>Videre utredninger driftsbudsjettet:</p> <p>1. Formannskapet får tidlig høst 2016 en anonymisert og systematisk gjennomgang av tiltakssakene, og typer tiltak, innenfor Land barneverntjeneste. Budsjetteringen innenfor barneverntjenesten vurderes</p>	

	<p><i>i etterkant av dette.</i></p> <p><i>2. Endring i barnehagestruktur må utredes videre før det kan beregnes en innsparing innenfor barnehage.</i></p> <p><i>3. I konsekvensjusteringer legges det inn lønn til ny tjenesteområdeleder grunnskole og ny tjenesteområdeleder barnehage.</i></p> <p><i>4. Rådmannen bes legge fram en oversikt over hvilke oppgaver/stillinger som skal reduseres innenfor sentraladministrasjonen.</i></p> <p><i>5. Analysen av tjenestetildeling innenfor helse- og omsorgstjenester må utredes videre.</i></p> <p><i>6. Det gjøres en vurdering av muligheten for å redusere nivået på økonomisk sosialhjelp.</i></p> <p><i>7. Ubetalt spisepause legges inn fra 2017, i stedet for 2018. Rådmannen oppfordres til å inngå i en dialog med de grupper av ansatte som har særavtaler som sikrer dem betalt spisepause, for å avklare om også disse aksepterer innføring av ubetalt spisepause for sin del.</i></p> <p><i>8. Det ønskes en vurdering av hvilke kommunale veger som bør nedgraderes til private veger, samt en oversikt over de private vegene som kommunen har brukt ressurser på.</i></p> <p><i>9. Ingen gjeldende brøytekontrakter sies opp før kommunale og private veger er vurdert i sammenheng.</i></p> <p><i>10. Konsekvenser for skoleskyss-utgifter ved flytting av ungdomsskolen fra Torpa til Dokka må utredes. 11. Bemanningsreduksjonen innenfor skole i perioden 2017 – 2019 ønskes utredet videre mtp løsninger og konsekvenser.</i></p>	
--	---	--

		<p><i>Investeringsbudsjettet:</i></p> <p><i>1. Det lages en sak til formannskapet høsten 2016 om videreutvikling av Lokverkstedet.</i></p> <p><i>2. Detaljprosjekteringen av ny flerbrukshall i Torpa legges fram i formannskapets første møte høsten 2016.</i></p>	
53/16	SELSKAPSKONTROLLRAPPORT: VOKKS AS	<p><i>1. Kommunestyret tar selskapskontrollrapporten til orientering og støtter rapportens anbefalinger om at:</i></p> <p><i>a) Det bør vurderes å opprette valgkomité i VOKKS AS som har til oppgave å innstille alle styremedlemmene. Dette kan bidra til å sikre god styresammensetning ut fra hensyn til kompetanse i styret. Valgkomiteen bør vedtektsfestes og det bør utarbeides skriftlige retningslinjer for komiteen. I henhold til anbefalingen fra KS bør generalforsamlingen velge leder av valgkomiteen, og den bør sammensettes slik at den reflekterer eierandelene i selskapet.</i></p> <p><i>b) VOKKS AS bør vurdere å gå bort fra ordningen med personlige varamedlemmer. En slik ordning kan føre til at styremedlemmene opptrer svært sporadisk i styret, noe som er uheldig sett i opp mot behovet for kontinuitet og kompetanse i styret.</i></p> <p><i>c) Med basis i anbefalingen fra KS bør det vurderes om det er riktig at ordfører sitter i styret i VOKKS AS. Ordfører kan ha relevant kompetanse å bringe inn i styrearbeidet, men hensynet til habilitet og klare roller tilsier at det bør vurderes om rollen som ordfører er forenlig med et slikt styreverv.</i></p> <p><i>d) I VOKKS Nett AS bør det vurderes å foreta et skille mellom konkurranseutsatte deler av virksomheten og monopoldelen. Et slikt skille bør også ses i lys av eventuelle krav som kan komme som følge av endringer i energiloven (§ 4-6).</i></p>	

		<p>2. Ordfører bes om å følge opp rapporten overfor generalforsamlingen i VOKKS AS som kommunens eierrepresentant. Det vises for øvrig til ordføreres høringssvar til rapporten (jf. vedlegg til rapporten) der det fremgår at det vil bli fremmet en sak til kommunestyret hvor anbefalingene i rapporten angående valgkomite og ordningen med varamedlemmer vil bli tatt opp.</p>	
81/16	TILSTANDSRAPPORT FOR NORDRE LAND SKOLEN 2015	<p>1. Tilstandsrapport for Nordre Land-skolen 2015 tas til etterretning og anbefales brukt som styringsverktøy for skoleeier sammen med styringskort/handlingsplan for skolene.</p> <p>2. I forkant av neste års tilstandsrapport legges det opp til en bedre dialog mellom nivåene med en prosess som involverer alle parter.</p>	
2017			
16/17	HELHETLIG ROS 2016-2020	<p>1. Rådmannens redegjørelse om Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2016 for Søndre Land og Nordre Land kommuner tas til etterretning.</p> <p>2. Rådmannen følger opp forslag til tiltak administrativt.</p>	
36/17	FORVATNINGSREVISJONSRAPPORT - ANSETTELSESPROSEDYRER	<p>Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjoner:</p> <p>a) Det synes som rutinen for innhenting av referanser ved tilsetting av eksterne søkere i hovedsak etterleves.</p> <p>b) Dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser er mangelfull.</p> <p>c) For søkere som arbeider i kommunen fra før, eller som er kjent gjennom tidligere ansettelser, er det ikke blitt hentet inn referanser.</p> <p>d) Gjennomgått dokumentasjon viser at kommunen har innhentet politiattest for flertallet av de saker der det foreligger krav om slik attest.</p> <p>e) Kommunen følger gjeldende lovverk for oppbevaring av politiattester</p>	

		<p>etter helse- og omsorgstjenesteloven, opplæringsloven og barnehageloven for de sakene det foreligger politiattester.</p> <p>f) Kommunen følger ikke gjeldende lov for oppbevaring av politiattester etter barnevernloven der det er krav om at politiattestene skal oppbevares så lenge vedkommende innehar stillingen/oppdraget.</p> <p>2. Rådmannen bes om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger om:</p> <p>a) Å styrke etterlevelsen av bestemmelsene i tilsettingsprosedyren om innsendelse av dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser til HR avdelingen.</p> <p>b) Å innarbeide bestemmelser i tilsettingsprosedyren for innhenting av referanser for interne søkere og andre «kjente» søkere som har jobbet i kommunen tidligere.</p> <p>c) Å utarbeide rutinebeskrivelse for innhenting og oppbevaring av politiattester for å sikre at praksis er i henhold til gjeldende lovverk på området.</p> <p>d) Å dokumentere de vurderinger som blir foretatt når det ikke stilles krav om politiattester ved tilsetting i stillinger med lovfestet krav om politiattest.</p> <p>e) Å oppdatere arbeidsreglementet slik at det går fram at det også er krav om politiattest for stillinger etter helse- og omsorgstjenesteloven og barnevernloven.</p> <p>3. Kommunestyret viser til revisjonsrapportens kartlegging av kommunens ansvar/rolle for å sikre at det stilles lovfestede krav om politiattest ved innleie av leverandører/tjenesteytere og andre kommunen har samarbeid med ved tilrettelegging av tilbud til barn og unge (problemstilling 3 i</p>	
--	--	--	--

		<p><i>rapporten). Med bakgrunn i kartleggingen ber kommunestyret rådmannen om:</i></p> <p><i>4. Å etablere rutiner som sikrer at kommunen, ved samarbeid med private organisasjoner, krever politiattest (barneomsorgsattest) av personer hos samarbeidspartnerne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.</i></p>	

07.09.17/OKR

SAK NR. 35/2017

Nordre Land kommune

KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2017

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	13.03.2017 (utsatt) 18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Program for Kontrollutvalgskonferansen 2017

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2017 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Etter avtale er det lagt opp til en gjennomgang av hovedtemaene på konferansen:

- Svart økonomi, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet
- Varsling og yringsfrihet
- Korrupsjon

Hensikten er refleksjon omkring temaene i forhold til kontrollarbeidet i egen kommune.

Det vises til vedlagte program for detaljert oversikt over tema og innhold på konferansen.

NKRFS Kontrollutvalgskonferanse

1-2 februar 2017

The Qube, Gardermoen

Hovedtemaer:

Svart økonomi, sosial dumping >
og arbeidslivskriminalitet

Varsling og ytringsfrihet >

Korrupsjon >

Kommune-/regionreform >

Kommuneøkonomi >

Målgruppe

Ledere/medlemmer av kontrollutvalg,
kontrollutvalgssekretærer, revisorer og andre som er
interessert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren

Følg konferansen
på Twitter:
#ku17nkrf

www.twitter.com/nkrf

Møteleder: Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

09.00

Registrering og kaffe + noe å bite i / utstilling

10.00

Velkommen

▶ Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10

Åpning

▶ *Tora Aasland*, leder for Kommunesektorens etikkutvalg

10.40

Kommunenes arbeid med å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

▶ Avdelingsdirektør *Anne Fikkan*, Riksrevisjonen

11.30

Lunsj / utstilling

12.30

Kan kommunene vedta seg bort fra svart økonomi og arbeidslivskriminalitet?

▶ Representant (annonseres senere) for Samarbeid mot svart økonomi (KS, LO, NHO, YS, Unio og Skatteetaten)

13.15

Lunsj / utstilling

13.35

Varsling og yringsfrihet i norsk arbeidsliv 2016

▶ Forskningssjef *Sissel C. Trygstad*, Forskningsstiftelsen Fafo

14.35

Pause / utstilling

14.55

Varsling - case fra Flyktningtjenesten i Tromsø kommune

- ▶ Representant (annonseres senere) for KomRev NORD IKS
- ▶ Kontrollutvalgsleder *Rolleiv Lind* (H), Tromsø kommune
- ▶ Debattredaktør *Ragnhild Sved*, Kommunal Rapport, i samtale med *Cecilie Lanes* (representant for varslere) og *Bjørn Willumsen*, leder, Fagforbundet avd. 177, Tromsø kommune

16.15

Pause / utstilling

16.30

Annonseres senere

19.30

Middag

Foto Stig Weston

Møteleder:

09.00

Korrupsjon - en presentasjon av kontrollutvalgets granskning i Drammen kommune

▶ Kontrollutvalgsleder *Eivind Knudsen* (Ap), Drammen kommune

10.15

Pause / utstilling

10.35

Kommunesammenslutninger og grensejusteringer i kommuner og fylkeskommuner

- ▶ Daglig leder *Orrvor Dalby*, Vestfold Interkommunale KontrollutvalgsSekretariat (VIKS)
- ▶ Leder for forvaltningsrevisjon *Kirsti Torbjørson*, Telemark kommunerevisjon IKS

11.20

Pause / utstilling

11.40

Kommunenes styringsdokumenter - årsmelding og økonomiplan

- > Hva er formålet med planene?
- > Hvilke krav bør politikerne stille til dem?
- > Hvordan er kvaliteten i praksis?

▶ Rådgiver *Bjørn Brox*, Agenda Kaupang og fast spaltist i Kommunal Rapport med ukentlige anmeldelser av kommunale budsjetter og årsmeldinger

12.30

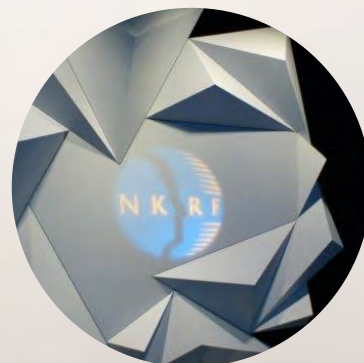
Kåseri

▶ Kommentator *Eva Nordlund*, Nationen

13.00

Lunsj

Det tas forbehold om endringer i programmet.

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse

1-2 februar 2017

Påmelding

- Påmeldingsfrist: 15. desember 2016.
- Bindende påmelding skal skje via [NKRFs nettsider](#)
- Faktura vil bli tilsendt etter påmeldingsfristens utløp.
- Det tas forbehold om endringer i programmet.

Konferansepriser*

- Kr 6 500 eks. mva. med overnatting (ikke-medlemmer: Kr 6 900)
- Kr 4 900 eks. mva. uten overnatting (ikke-medlemmer: Kr 5 300)
- Kr 1 200 eks. mva. for ekstra overnatting m/frokost fra 31. jan - 1. feb

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Avbestillingsbetingelser

- Avbestilling må skje skriftlig.
- Det vil ved avbestillinger etter påmeldingsfristens utløp kreves et gebyr på kr 500 til dekning av administrasjonsutgifter. Ved avbestilling senere enn en uke før konferansestart belastes 50 % av konferanseavgiften.
- Avbestilling ved legitimert sykdom behandles særskilt.
- Avmelding på konferansedagen, eller ev. uteblivelse, medfører full konferanseavgift.
- Ved hotellreservasjon kommer i tillegg ev. ansvaret overfor hotellet.
- Deltakelse kan ved behov overføres til en annen kollega.

Konferansehotellet

[Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen](#)

Ved behov vil også [Comfort Hotel RunWay](#), som ligger rett ved siden av Clarion (og The Qube), bli benyttet til overnatting.

Forhåndsgodkjenning

11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning.

Norges Kommunerevisorforbund
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Telefon 23 23 97 00, post@nkrf.no, www.nkrf.no
www.twitter.com/nkrf (#ku17nkrf)

Velkommen på konferanse!

Nordre Land kommune**ENDELIG TILSYNSRAPPORT – FYLKESMANNENS
TILSYN MED LAND BARNEVERNTJENESTE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Endelig tilsynsrapport (stadfestet 13.06.2017)	Vedlegg 1
2. Ny foreløpig rapport (oversendt kommunen 16.05.2017)	Ikke vedlagt
3. Foreløpig tilsynsrapport (oversendt kommunen 28.02.2017)	Ikke vedlagt
4. <i>Endelig «dom» over barnevernet er klar</i> (artikkel i OA 16.06.2017)	Vedlegg 2
5. <i>Vi er på rett vei</i> (artikkel i OA 19.06.2017)	Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

Endelig rapport fra Fylkesmannens etter tilsyn med Land barnevernstjeneste tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget er løpende blitt orientert om Fylkesmannens tilsyn med Land Barneverntjeneste i 2017. Fylkesmannens foreløpige rapport, og ny foreløpig rapport er tidligere lagt frem til orientering.

Kontrollutvalget har bedt om at den endelige tilsynsrapporten legges frem når den foreligger, jf. vedtak i kontrollutvalgets møte den 29.05.2017.

Endelig tilsynsrapport ble stadfestet den 16.06.2017. Vedlagt følger rapporten til orientering.

Fylkesmannen i Oppland

Rapport fra tilsyn med kommunens arbeid med

- meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder
- undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn
- oppfølging av barn i fosterhjem

Nordre Land kommune - Land barneverntjeneste

Virksomhetens adresse: Storgata 28, 2870 Dokka

Tidsrom for tilsynet: 10.11.16 – 30.5.17

Kontaktperson i virksomheten: Berit Dokkebakke Navrud

Sammendrag

Barnevernloven har som formål å sikre at barn og unge som trenger det får rett hjelp til rett tid. Kommunens barneverntjeneste skal avdekke omsorgssvikt og atferdsproblemer så tidlig at varige problemer kan unngås. Målet med tilsynet har vært å undersøke om kommunen sikrer at de barnevernoppavene som er undersøkt, utføres i tråd med krav i lov og forskrift.

Tilsynet avdekket forhold som gir grunnlag for tre avvik:

- **Kommunen sikrer ikke forsvarlig mottak, gjennomgang, vurdering og arbeidsflyt i sitt arbeid med meldinger til barneverntjenesten**
- **Kommunen sikrer ikke forsvarlig undersøkelse og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn**
- **Kommunen sikrer ikke forsvarlig oppfølging av barn i fosterhjem**

Dato:30.5.17

Espen Bjorli
revisjonsleder

Jorunn Ødegårdstuen, Kari E. Krohn, Ingrid
Svarstad Nørstebø, revisorer

Innhold

Sammendrag	1
1. Innledning	3
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold	3
3. Gjennomføring	4
4. Hva tilsynet omfattet	4
5. Funn	7
6. Vurdering av virksomhetens styringssystem	16
7. Regelverk	17
8. Dokumentunderlag	17
9. Deltakere ved tilsynet	17

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon ved Nordre Land kommune - Land barneverntjeneste i perioden 10.11.16 – 30.5.2017. Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med den kommunale barneverntjenesten etter lov om barneverntjenester § 2-3 fjerde ledd.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfattet undersøkelse om:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler avvik som er avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de temaene tilsynet omfattet.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Nordre Land er vertskommune for det interkommunale samarbeidet mellom Søndre Land og Nordre Land.

Folketallene i de to kommunene var i ved utgangen av 2016 hhv. 5758 (Søndre Land) og 6751 (Nordre Land). Antall barn og unge med barneverntiltak i 2016 er hhv. 49 og 120. Andelen barn med hjelpetiltak er 3,4 % og 6,9 %. Gjennomsnittet for Oppland er 4,1 % og for Norge 3,7 %.

Barneverntjenesten er en avdeling organisert under driftsenhet helse, barn og familie. Driftsenheten er tilhørende tjenesteområde velferd.

Barneverntjenesten er inndelt i team. På tilsynstidspunktet hadde ikke teamene teamleder, men barneverntjenesten var organisert med barnevernleder og fagleder. Barneverntjenesten ble omorganisert i perioden tilsynet ble gjennomført, slik at det i dag er tre teamledere og barnevernleder.

Det er 17 ansatte i tjenesten.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Revisjonsvarsel ble utsendt i brev 10.11.16. Kommunen ble da varslet tilsyn i form av stikkprøvetilsyn og systemrevisjon.

Dokumentgjennomgang Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Åpningsmøte ble avholdt 13.12.16.

Intervjuer 15 personer ble intervjuet.

Sluttmøte ble avholdt 30.1.2017.

Foreløpig rapport ble sendt 28.02.2017, presisert foreløpig rapport ble sendt 16.05.2017

4. Hva tilsynet omfattet

Kommunens arbeid med meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder
Under dette temaet har tilsynsmyndigheten vurdert om kommunen sikrer:

- At meldinger til barneverntjenesten blir forsvarlig vurdert.
- At plikten til å gi tilbakemelding til melder er ivaretatt på ulike trinn i saksprosessen.

Barneverntjenesten har et særlig ansvar for å forebygge omsorgssvikt, og skal derfor behandle bekymringsmeldinger om barns omsorgssituasjon snarest og senest innen en uke jf.

barnevernloven § 4-2. Meldingene skal gjennomgå forsvarlig, slik at ingen meldinger henlegges på feil grunnlag.

Reglene om tilbakemelding til melder ble innført i barnevernloven i 2009 for å skape tillit til barneverntjenesten og gi mer rom for samarbeid. Barneverntjenesten er avhengig av tillit, både fra samarbeidspartnere og befolkningen ellers, for å få bekymringsmeldinger om barn. Barneverntjenesten skal derfor sende en bekreftelse til den som har meldt om at meldingen er mottatt. Offentlige meldere skal i tillegg ha en tilbakemelding på om meldingen blir undersøkt. Når undersøkelsen er gjennomført, skal det gis en ny tilbakemelding til offentlige meldere hvor det opplyses om utfall av undersøkelsen. Barneverntjenesten kan da også gi tilbakemelding om iverksatte tiltak, dersom dette er nødvendig for oppfølgingen av barnet.

Kommunens ledelse er ansvarlig for å tilrettelegge for at de ansatte i barneverntjenesten kan håndtere meldinger og gi tilbakemelding til melder i tråd med loven.

Kommunens arbeid med undersøkelser

Under dette temaet har tilsynsmyndigheten vurdert om kommunen sikrer:

- At det gjennomføres en tilstrekkelig undersøkelse
- Barns rett til medvirkning i undersøkelsen
- At det er foretatt en konkret og individuell vurdering før undersøkelsen konkluderes

Barnevernets undersøkelser av bekymringsmeldinger er grunnlaget for å sikre at barn som trenger det, skal få rett hjelp til rett tid. Kvaliteten på undersøkelsene er avgjørende for å iverksette riktige tiltak til barn og unge og deres familier. Undersøkelsesfasen representerer en utfordring for den kommunale barneverntjenesten. Barneverntjenesten skal gjennomføre en undersøkelse med god kvalitet innen fastsatte tidsrammer, og oppfylle de kravene som gjelder til varsomhet jf. bvl § 4-3 og saksbehandlingsreglene i kapittel 6.

Kommunens arbeid med evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn

Under dette temaet har tilsynsmyndigheten vurdert om kommunen sikrer:

- At det foretas en tilstrekkelig evaluering
- Barns rett til medvirkning i evalueringen
- At det er foretatt en forsvarlig vurdering før evalueringen avsluttes

Det er sentralt for barn og for deres foresatte at tiltak fungerer som forutsatt. Evaluering av tiltakene er derfor viktig. Barneverntjenesten må være oppdatert på om barna til enhver tid får den hjelpen de trenger og at tiltakene justeres i tråd med eventuelle endringer i behov.

Kommunens arbeid med oppfølging og kontroll av barnets situasjon i fosterhjemmet

Barneverntjenesten skal sikre at hvert enkelt barn som bor hele eller deler av sin oppvekst i fosterhjem, får tilfredsstillende omsorg. Barn i fosterhjem er ofte sårbare. Mange trenger ekstra vern og støtte. Både oppfølging og tilgjengelighet fra barneverntjenesten er nødvendig for å sikre at forholdene blir lagt til rette for at barnet skal få god omsorg.

Barneverntjenestens oppfølging av fosterhjemmene

Tilsynsmyndigheten har undersøkt om barneverntjenesten sikrer forsvarlig oppfølging av fosterhjemmene, gjennom besøk og andre oppfølgingstiltak som er nødvendig for at barna skal sikres forsvarlig omsorg og fosterhjemmene gis den støtte og hjelp de trenger for å ivareta oppgaven som fosterforeldre.

Barnets rett til medvirkning

Barneverntjenesten skal legge til rette for at barnet blir sett og hørt i oppfølgingsarbeidet. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. En forutsetning for at barnet kan eller vil uttale seg, er at kommunen sikrer at barnet informeres. Barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelser i sak som berører dem. Barn over 15 år har partsrettigheter, hvis de forstår hva saken gjelder.

Råd og veiledning til fosterforeldre

En god oppfølging av fosterhjemmet er viktig for å bidra til god utviklingsstøtte til barnet. Oppdraget som fosterforeldre er å gi barnet et trygt og godt hjem. Fosterforeldrene skal sørge for at barnet følges opp i det daglige: skole- og opplæringstilbud, barnehage, helse, fritidsaktiviteter mv. En viktig forutsetning for å klare oppgaven er at fosterhjemmet og barneverntjenesten har et godt samarbeid, og at barneverntjenesten er tilgjengelig for å gi den oppfølging som er nødvendig med utgangspunkt i barnets behov.

5. Funn

Fylkesmannens funn er basert på intervjuer med ansatte og gjennomgang av dokumenter, blant annet gjennomgang av sakene til 253 barn.

Få saker berører alle temaene. Tilgjengelig dokumentasjon varierer også fra sak til sak. Nedenfor varierer dermed antall saker som er vurdert (nevneren) fra tema til tema.

Noen steder har vi beskrevet funn med «ikke alltid» og «i mange saker», der eksakt tallfesting ikke har vært mulig eller hensiktsmessig.

I den grad det er mulig å skille mellom alvorlighetsgrad i påpekte avvik, nevnes de mest alvorlige punktene først under hvert tema. Fylkesmannen viser likevel til at kommunen bør gjøre sine egne risiko- og sårbarhetsvurderinger ved prioritering av hvilke områder i tjenesten som bør utbedres først i arbeidet med å rette lovbrudd.

Fylkesmannen presenterer avvikene og observasjonene som ligger til grunn for disse separat for hvert tema som er revidert. Fylkesmannen har vurdert at dette oppsettet vil gjøre det enklest for kommunen å bruke rapporten i forbedring av tjenestene, siden tjenesten er organisert i team som korresponderer med temaene som er revidert.

Avvik 1

Kommunen sikrer ikke forsvarlig mottak, gjennomgang, vurdering og arbeidsflyt i sitt arbeid med meldinger til barneverntjenesten

Avviker fra følgende lovkrav:

Barnevernloven §§ 1-4, 2-1, 3-1, 4-2 og 6-7a, jf. § 1-1. FNs barnekonvensjon artikkel 3. Forskrift om internkontroll i barneverntjenesten §§ 4 og 5.

Avviket bygger på følgende:

- Kommunen har en praksis med å gjennomgå meldinger og beslutte undersøkelse, uten at meldingen alltid fordeles saksbehandler. Fylkesmannen fant 18 bekymrings-

meldinger for 18 barn hvor det var konkludert med undersøkelse, men som var ufordelt og/eller ubehandlet på tilsynstidspunktet. Blant bekymringsmeldingene ventet 12 barn over to måneder før start av undersøkelsen, herav fire barn over tre måneder og tre barn over fem måneder. Bekymringene omhandlet blant annet vold i hjemmet, rus og seksuelle overgrep. For 12 av barna ble ikke undersøkelsene startet før Fylkesmannen ga pålegg om det.

- Det dokumenteres sjelden barnevernfaglige vurderinger i arbeidet med meldinger. I gjennomgangen av sakene til barna fant Fylkesmannen mangelfull barnevernfaglig vurdering i gjennomgangen av 62 meldinger, mot adekvat barnevernfaglig vurdering ved gjennomgangen av 5 meldinger.
- Det er ikke klart for alle hvem som skal gjøre hva i arbeidet med meldinger.
- Etter endt undersøkelse gis det ikke alltid tilbakemelding til offentlig melder eller personer med yrkesmessig taushetsplikt innen tre uker, der det opplyses om saken er henlagt eller om kommunen følger opp saken videre.

Tilsynet har for øvrig merket seg at det sendes alltid tilbakemelding til melder. Dette er positivt isolert sett, men kan være uheldig her. Melder som mottar tilbakemelding fra barneverntjenesten vil trolig anta at bekymringen de har sendt, blir adekvat fulgt opp. Da minsker trolig også sjansen for at samme melder sender ny bekymringsmelding til barnevernet.

Avvik 2: Kommunen sikrer ikke forsvarlig undersøkelse og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn.

Avviker fra følgende lovkrav:

Barnevernloven §§ 1-4, 2-1, 3-1, 4-1, 4-3, 4-4, 4-5, 4-6, 6-3, 6-4, 6-7a og 6-9, jf. § 1-1.

Forvaltningsloven §§ 11d og 17. FNs barnekonvensjon artikkel 3 og 12.

Internkontrollforskriften §§ 4 og 5.

Avviket bygger på følgende:

Kommunen sikrer ikke at det gjennomføres en tilstrekkelig undersøkelse

- Kommunen gjennomfører ikke undersøkelser snarest og senest innen fristen på 3 måneder (i særlige tilfeller, 6 måneder).
  - I undersøkelser av bekymringsmeldinger rapporterte kommunen for 1. halvår 2016 brudd på undersøkelsestiden i hhv. 61,8 % (Nordre Land) og 63,6 % (Søndre Land) av sakene. For 2. halvår 2016 var tilsvarende tall 70,6 % og 45,8 %.
  - Det er ikke kjent for alle ansatte hva som er «særlige tilfeller», hvor fristen kan utvides til seks mnd. Ledelsen har heller ikke tiltak for å sjekke om utvidelse av fristen skjer der det er grunnlag for det.
- Fylkesmannen fant at undersøkelse ikke var startet «snarest» i 56 av 197 undersøkelser. I 37 av undersøkelsene vurderte Fylkesmannen at bekymringen var alvorlig. Fylkesmannen fant at 36 barn ventet over to måneder før start av undersøkelse, herav 12 barn over fire måneder og 1 barn over åtte måneder.
  - Eksempel: et barn i barneskolealder fortalte i samtale med barneverntjenesten at *«de er sinte når de slår»*, *«jeg får vondt når det skjer»*, *«mamma slo meg denne uka»* og *«pappa har slått meg i hodet»*. Til tross for barneverntjenestens egen bekymring og barnets utsagn, foretok ikke barneverntjenesten noe før 4 måneder senere.
- I mange av sakene dokumenterer ikke kommunen nødvendige og relevante opplysninger fortløpende i arbeidet med undersøkelser.
- Kommunen vurderer ikke alltid om et forhold skal anmeldes, der det er mistanke om at et barn er utsatt for mishandling eller andre alvorlige overgrep i hjemmet.
- Det fremkom under intervju at kommunen ikke sørger for at de ansatte er kjent med hvordan arbeidet med undersøkelse skal gjennomføres. Det er opp til hver enkelt ansatt å utføre oppgavene etter beste evne.
- Kommunen har rutiner og sjekklister i undersøkelsessaker, for å sikre tilstrekkelig informasjon om barnets totale omsorgssituasjon. Disse fremstår som lite anvendelige og er derfor bare unntaksvis i bruk av ansatte.
- Kommunen sikrer ikke at ansatte kjenner regelverket om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt, herunder samtykkebestemmelsene for innhenting av informasjon.

- Kommunen har ikke retningslinjer for hvordan de vurderer bruk av hjemmebesøk i ulike situasjoner.
- Det er opp til den enkelte ansatte å bringe frem det som skal tas opp i fagmøter, samt å sikre beslutningene som tas i den enkelte sak. Det er uklart for ansatte hvordan saker blir fordelt.
- Det er uklart for ansatte hva som er fagleder og barnevernleders funksjon og hvem som har beslutningsmyndighet. Det som besluttes i fagmøter kan bli omgjort, og det er uklart for ansatte hvem som er beslutningstaker.

Kommunen sikrer ikke barns rett til medvirkning i undersøkelsesfasen

- I mange saker har kommunen ikke sikret barns mulighet til medvirkning i tilstrekkelig grad. Kommunen har ikke gitt barna informasjon og anledning til å bli hørt i undersøkelsen, ikke lagt til rette for at barna kan snakke med barneverntjenesten alene og har ikke dokumentert informasjonen fra samtaler med barna.
  - Eksempel: barn anga å ha blitt utsatt for vold av omsorgsperson. Barneverntjenesten avsluttet undersøkelsen uten å snakke med barnet.
- Kommunen har ikke retningslinjer for når eller på hvilket grunnlag de gjennomfører samtaler med barnet alene.

Kommunen sikrer ikke at barneverntjenesten foretar en forsvarlig vurdering før undersøkelsen konkluderes

- I mange saker foretar ikke kommunen en samlet barnevernfaglig vurdering av relevante opplysninger i en rapport, et møte med referat eller lignende, før undersøkelsen konkluderes. Det fremkom i intervju at sakene oftest konkluderes i fagmøtene, men uten at kommunen dokumenterer hva som ligger til grunn.
- I enkelte tilfeller har kommunen ikke dokumentert grunnlaget for henleggelse.
- I enkelte saker med alvorlig bekymring er det besluttet at barna skal følges tett opp, men barna blir likevel ikke fulgt opp. Sakene bli så avsluttet etter en lang tid hvor det har vært svært begrenset kontakt med familien.
  - Eksempel: barneverntjenesten var bekymret for et barn i førskolealder som levde med vold i hjemmet. Barneverntjenesten opplyste barnets mor om at de ville fremme sak om omsorgsovertakelse hvis hun ikke flyttet fra sin voldelige samboer. Mor flyttet ikke fra samboeren, og barneverntjenesten gjorde ikke

noe mer i saken på 7 måneder. Årsaken var ifølge opplysninger i saksbehandlingssystemet at det forelå stor saksmengde og sykemeldinger.

- Eksempel: barneverntjenesten trakk begjæring om omsorgsovertakelse for flere søsken under forutsetningen av massiv og tett oppfølging fra barneverntjenesten, likevel fulgte ikke kommunen opp barna i en periode på 21 måneder. Saken ble henlagt etter 17 måneder med begrunnelsen at «det ikke har vært aktive tiltak på lang stund», og gjenopptatt etter pålegg fra Fylkesmannen.

Kommunen sikrer ikke at det gjennomføres en tilstrekkelig evaluering av hjelpetiltak

- I 83 av 100 gjennomgåtte saker finner Fylkesmannen at kommunen ikke har foretatt tilstrekkelig evaluering av hjelpetiltaket.
- Kommunen har ikke tiltaksplan for alle barn som mottar hjelpetiltak.
  - Kommunen har rapportert at for 1. halvår 2016 manglet det tiltaksplan for 16 av 74 barn (Nordre Land) og 13 av 21 barn (Søndre Land). For 2. halvår manglet det tiltaksplan for 8 av 64 barn (Nordre Land) og 13 av 23 barn (Søndre Land).
- Kommunen dokumenterer ikke nødvendige og relevante opplysninger fortløpende i arbeidet med evalueringen. Det er f.eks. gjennomgående at kommunen ikke innhenter opplysninger fra for eksempel barnehage, skole eller besøkshjem.
- Kommunen har møter som ivaretar behovet for samarbeid mellom ansatte når tiltak evalueres. Møtene ville fått større verdi hvis beslutninger/retninger ble fulgt opp.
- Kommunen har ikke nødvendige rutiner eller retningslinjer som er nedtegnet eller som blir fulgt for:
  - hvordan tjenesten skal følge med på hvordan det går med barnet og foreldrene.
  - hvordan det sikres at hjelpetiltak for hjemmeboende barn blir evaluert innen oppsatte frister.
  - hvilke vurderinger som er nødvendige og tilstrekkelige i evalueringen av hjelpetiltakene på evalueringstidspunktet.
  - innhenting av opplysninger, for å sikre tilstrekkelig informasjon om barnets totale omsorgssituasjon og effekten av tiltakene.
  - samarbeid mellom ansatte slik at all informasjon som eksisterer i saker med hjelpetiltak er samlet på evalueringstidspunktet.

Kommunen sikrer ikke barnets rett til medvirkning i evalueringsfasen

- Kommunen sikrer ikke barns medvirkning i tilstrekkelig grad via samtaler eller observasjoner (72 av 100 gjennomgåtte saker).
- I mange av sakene dokumenteres ikke innholdet fra samtaler med barn.
- Kommunen har ikke retningslinjer for gjennomføringen av alenesamtaler med barn.

Felles observasjoner for ovennevnte punkter

- Kommunen sikrer ikke vurderinger, fremdrift og saksbehandling etter regelverket.
- Kommunen sørger ikke for at alle ansatte har:
  - nødvendig opplæring og kompetanse.
  - oppdatert kunnskap om gjeldende regelverk, og kontrollerer heller ikke at arbeidet alltid gjennomføres i henhold til dette.
- Kommunen sikrer ikke at erfaringer fra ansatte og oppdragstakere systematisk innhentes og brukes i eget forbedringsarbeid.
- Kommunen har et system for å melde avvik. Det blir i liten grad benyttet.
- Kommunen gjennomfører ikke vurderinger av sårbare områder knyttet til undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak. I dette arbeidet bruker ikke kommunen avvik som er rapportert internt til bruk i eget forbedringsarbeid.
- Kommunen følger ikke med på om prosedyrer og retningslinjer er iverksatt og virker etter sin hensikt, f.eks. via rapportering fra medarbeidere, avviksskjema eller møter.
- Kommunen har oversikt over alle typer klager og fristbrudd i saker vedrørende undersøkelser og evalueringer, men bruker ikke denne ved regelmessig gjennomgang og forbedring av tjenestene.
- Hvis enkelte ansatte ikke har kapasitet og melder fra om dette kan de få tilbud om at sakene overføres til fagleder, som ikke saksbehandler. Saksbehandler velger ofte å beholde sakene, slik at det muligens gjøres «noe» i dem.
- Det er lite kommunikasjon i ansvarslinjen. Det fremkommer informasjon om at det er varslet fra barneverntjenesten over år om kapasitetsproblemer og utfordringer i tjenesten, og det var kjennskap til utfordringer i begge tjenestene før sammenslåingen.
- Kommunen har ikke funksjonelle rutiner og/eller funksjonell etablert praksis for informasjonsflyt fra barnevernleder til rådmannsnivå. Det er ingen omforent forståelse i tjenestelinjen om hvordan situasjonen er.

Avvik 3: Kommunen sikrer ikke forsvarlig oppfølging av barn i fosterhjem

Avviket fra følgende lovkrav:

Barnevernloven §§ 1-4, 2-1, 3-1, 3-2a, 4-1, 4-4, 4-5, 4-15, 4-16 og 6-3, jf. § 1-1.
Forvaltningsloven § 11d. FNs barnekonvensjon artikkel 3 og 12. Fosterhjemsforskriften §§ 6, 7 og 9. Internkontrollforskriften §§ 4 og 5.

Avviket bygger på følgende:

Kommunen sikrer ikke oppfølging og kontroll av det enkelte barns situasjon i fosterhjemmet

- I mange saker overholder ikke kommunen minimumskravene til besøk i fosterhjemmet (2-4 ganger i året). I kommunens rapportering 2. halvår 2016 oppgir kommunen at kravet om 2-4 besøk i året ikke var ivaretatt for 15 av 21 barn (Nordre Land) og 10 av 24 barn (Søndre Land). Fylkesmannen vurderer likevel at kommunen ikke besøkte fosterhjemmet så ofte som nødvendig for å kunne oppfylle sitt oppfølgingsansvar i sakene til 39 av 45 barn.
  - Eksempel: Barneverntjenesten hadde ikke kontakt med et barn under tjenestens omsorg på flere år.
- I mange saker vurderer og kontrollerer ikke kommunen fortløpende barnets situasjon:
  - vurderer ikke om det er aktuelt med omsorgsovertakelse av frivillige plasserte barn, og minimum ved hver evaluering av tiltaksplanen. Dersom omsorgsovertakelse vurderes som aktuelt, tas ikke alltid initiativ til å fremme sak for fylkesnemnda.
  - bidrar ikke ved behov med å skaffe behandlingstilbud til barnet hvis barn og/eller fosterforeldre gir uttrykk for at barnet har sosiale, fysiske eller psykiske hjelpebehov. Det samme gjelder ved behov for særlig tilrettelegging på skole.
  - at fosterforeldrene følger opp barnets individuelle behov, f.eks. ved lege-/psykologbesøk, medisiner, leksehjelp mv., og at de følger opp fritid og samarbeid med skolen.
  - mangelfull dokumentasjon på barnevernfaglige vurderinger, eller nødvendige og relevante opplysninger, om barnets situasjon.

- kommunen involveres ikke i viktige spørsmål om barnet eller fosterforeldrene.
- I mange saker følger ikke barneverntjenesten opp samværsspørsmål:
  - legger ikke til rette for samvær med biologiske søsken eventuelt andre med nær tilknytning til barnet.
  - tar ikke initiativ til å fremme sak for fylkesnemnda når de vurderer at samværet for omsorgsplasserte barn ikke er til barnets beste.
- I enkelte saker har kommunen ikke kontrollert og om nødvendig korrigert sin styring og praksis umiddelbart etter alvorlige hendelser som brudd i fosterhjemmet, avdekking av overgrep og lignende.
- I enkelte saker fremmer ikke kommunen sak for fylkesnemnda innen fristen dersom foreldrene krever endringer i saken.
- For barn med behov for langvarige og koordinerte tjenester har kommunen i enkelte saker ikke vurdert barnets behov for individuell plan.

Kommunen sikrer ikke barns rett til medvirkning

- Kommunen har i 39 av 45 gjennomgåtte saker ikke sikret barns mulighet til medvirkning i tilstrekkelig grad gjennom samtaler eller observasjoner av barn.
- Kommunen dokumenterer ikke alltid informasjon fra samtaler med barn.
- I mange saker dokumenterer ikke kommunen at de har lagt til rette for samtaler alene med barnet ved besøk i fosterhjemmet. Det blir da uklart for Fylkesmannen om barnet får nødvendig informasjon og mulighet til å uttale seg sammen med fosterforeldrene, dersom barnet ikke ønsker alenesamtaler.
- I flere av sakene informerer ikke kommunen og hører ikke barnet om barnets fremtid, hverdagslivet i fosterhjemmet eller hvordan de har det under samvær med foreldrene.
- Kommunen sikrer ikke at barnet får nødvendig informasjon om sin biologiske familie.
- Kommunen har ikke lagt til rette for at alle ansatte får videreutviklet sin kompetanse til å snakke med barn i ulike aldre, gjennom opplæring, veiledning eller annet.
- I enkelte saker innhenter ikke kommunen ekstern kompetanse ved behov, til å snakke med barn i situasjoner hvor barneverntjenesten vurderer at de ikke har tilstrekkelig kompetanse, for eksempel for:
  - barn med psykisk utviklingshemning
  - barn utsatt for overgrep

Kommunen sikrer ikke råd og veiledning til fosterforeldre

- Kommunen vurderer ikke jevnlig i samarbeid med fosterforeldrene hvilke opplærings- og veiledningsbehov de har, og sørger for at de får nødvendig veiledning
  - I særlige tilfeller kan kommunen bidra til å skaffe fosterforeldrene veiledning fra BUP/PHBU eller andre. Ikke alle ansatte vet når dette kan vurderes.
- Kommunen informerer ikke fosterforeldrene om hvilken bistand de kan få hvis det oppstår akutte situasjoner i fosterhjemmet utenom vanlig kontortid.

Felles observasjoner for ovennevnte punkter

- Kommunen kontrollerer ikke at arbeidet med barn i fosterhjem alltid gjennomføres i henhold til gjeldende regelverk, herunder at ansatte har kunnskap om og får oppdateringer om gjeldende regelverk.
- Kommunen har enkelte rutiner og retningslinjer for oppfølging av barn i fosterhjem, men disse blir i mange saker ikke fulgt. Dermed vet ikke kommunen om rutinene virker etter sin hensikt, eller om de bør justeres. Vi har blant annet avdekket:
  - at omsorgsplaner, tiltaksplaner og samværsplaner ikke blir systematisk jobbet med. Ansatte er dermed heller ikke oppdatert på disse eller de siste tilsynsrapportene fra tilsynspersoner.
  - mangelfulle rutiner for innhenting av opplysninger om barnets situasjon og individuelle behov fra andre aktører, og følger ikke med på at disse blir fulgt eller justert ved behov.
  - mangelfulle rutiner for å sikre barns medvirkning.
  - mangel på rutiner som sikrer at fosterforeldrene får snakke med en saksbehandler når de ringer og har utfordringer i forhold til barnet.
  - at kommunen ikke sørger for at ansatte vet hvordan de skal vurdere og følge opp barnets individuelle behov.
- Kommunen sikrer ikke at erfaringer fra ansatte systematisk innhentes og brukes i eget forbedringsarbeid. Dette gjelder også erfaringer fra barn, fosterforeldre, foreldre, besøkshjem og støttekontakter ved rapporter, møter eller telefonkontakt.

- Kommunen gjennomfører ikke vurderinger av sårbare områder knyttet til oppfølging av barn i fosterhjem. Kommunen bruker ikke avvik og annet som er rapportert internt til bruk i eget forbedringsarbeid.
- Kommunen har oversikt over alle mottatte klager og egne resultater fra f.eks. halvårsrapporteringen fra Fylkesmannen når det gjelder egen oppfølging av barn i fosterhjem. Denne informasjonen brukes ikke ved regelmessig gjennomgang og forbedring av tjenesten.
- Kommunen har ikke funksjonelle rutiner og/eller funksjonell etablert praksis for informasjonsflyt fra barnevernleder til rådmannsnivå. Det er ingen omforent forståelse i tjenestelinjen om hvordan situasjonen er.

6. Vurdering av virksomhetens styringssystem

Fylkesmannen har undersøkt om kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Vi har vurdert om kommunens praksis er underlagt styring, eller om det er tilfeldig og opp til enkeltpersoner om tjenesten fungerer i henhold til myndighetskrav. Det er hvordan kommunen systematisk ivaretar sin utførerrolle, som har vært Fylkesmannens fokus under revisjonen.

For at kommunen skal kunne yte forsvarlig tjenester til kommunens innbyggere, må den innrette virksomheten og gi rammebetingelser som gjør dette mulig. For å sikre forsvarlig virksomhet er kommunen pålagt å ha internkontroll. Kommunestyret og rådmannen er ansvarlige for at kommunen etablerer internkontroll. Rådmannen er ansvarlig for at internkontrollen faktisk gjennomføres. Forskrift om internkontroll etter barnevernloven gir nærmere beskrivelse av hvordan kommunene skal sikre og dokumentere at barn får forsvarlige tjenester.

Plikten til internkontroll er den samme for alle kommuner og utformingen skal tilpasses den enkelte kommune. Dokumentasjon skal ha det omfanget som er nødvendig for å sikre forsvarlighet i alle ledd, i alle perioder av saken, på bakgrunn av barneverntjenestens egenart, jf. forskrift om internkontroll etter barnevernloven § 5. Kommunene må selv beskrive hvordan de ut fra sine utfordringer og sitt utgangspunkt tilfredsstiller krav til internkontroll.

I denne kommunen har det over tid fremkommet signaler på en tjeneste med store utfordringer. Tilsynet har avdekket mangler på de reviderte temaene, og sviktene handler om manglende system. Kommunen har ikke hatt en internkontroll som har avdekket manglene, satt inn effektfulle tiltak for å avhjelpe manglene eller evaluert om tiltakene har vært målrettede/effektive, for så å om nødvendig endre tiltak. Fylkesmannen kan ikke se at kommunen har iverksatt tilstrekkelig effektive tiltak ut fra beskrevet utfordring. Med et fungerende system ville manglene blitt avdekket, tiltak satt inn for å korrigere manglene og dernest evaluert.

7. Regelverk

- Barnevernloven
- Forvaltningsloven
- Fosterhjemsforskriften
- Internkontrollforskriften
- FNs barnekonvensjon

8. Dokumentunderlag

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Rutiner og prosedyrer relevante for tilsynet
- Styrende dokumenter
- 201 mapper om barn hvor barneverntjenesten gjennomfører undersøkelse eller gir tiltak, og 52 mapper om barn hvor undersøkelse/tiltak er avsluttet.

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Varsel om tilsyn 10.11.16
- Korrespondanse pr. e-post vedrørende tilsynet og enkeltsaker

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Trude M. Ruud	Saksbehandler	X	X	
Tine Wien	Saksbehandler	X	X	
Mia Olsvik	Saksbehandler	X	X	X
Britt Julie Bjørkeli	Saksbehandler	X	X	
Elin Aarum	Fagleder	X	X	
Kim Vegard Frøyslid	Saksbehandler	X	X	
Mette H. Haugen	Saksbehandler	X	X	
Heidi Røstad	Saksbehandler	X	X	
Kristine Gjerdalen	Saksbehandler	X	X	
Heidi S	Saksbehandler	X	X	
Inger Ellen	Saksbehandler	X	X	
Agnete	Saksbehandler		X	
Gunn Anne Struksnæs	Barnevernleder – Tjenesteområdeleder	X	X	X
Jarle Snekkestad	Rådmann	X	X	X
Berit Dokkebakke Navrud	Enhetsleder	X	X	X
Arne Skogbakken	Rådmann Søndre Land			X
Ola Tore Dokken	Ordfører Nordre Land			X

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Espen Bjorli (revisjonsleder), Kari E. Krohn, Ingrid Svarstad Nørstebø, Jorunn Ødegårdstuen.

Endelig «dom» over barnevernet er klar

DOKKA: Fylkesmannen har bekreftet rapport etter tilsyn med Land barnevernstjeneste.

MORTEN HØITOMT
morten.hoitomt@oa.no

Kommunen skal nå lage en plan hvor de beskriver hvordan de vil rette opp de avvikene fra lovkrav som Fylkesmannen har funnet. Vi er i dialog med kommunen om dette, uttaler fylkeslege Erlend Aasheim i en nyhetsmelding.

Tilsynet har vart fra 10. november i fjor til 30. mai i år. Det ble avdekket forhold som gir grunnlag for tre hovedavvik:

1: Kommunen sikrer ikke forsvarlig mottak, gjennomgang, vurdering og arbeidsflyt i sitt arbeid med meldinger til barnevernstjenesten.

2: Kommunen sikrer ikke forsvarlig undersøkelse og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn.

3: Kommunen sikrer ikke forsvarlig oppfølging av barn i fosterhjem.

Fikk ikke hjelp

Avvik 1 bygger på følgende:

- Kommunen har en praksis med å gjennomgå meldinger og beslutte undersøkelse uten at meldingen alltid fordeles saksbehandler. Fylkesmannen fant 18 bekymringsmeldinger for 18 barn hvor det var konkludert med undersøkelse, men som var ufordelt og/eller ubehandlet på tilsynstidspunktet. Bekymringene omhandlet blant annet vold i hjemmet, rus og seksuelle overgrep. For 12 av barna ble ikke undersøkelsene startet

LOVBRUDD: Barnevernet i Land har fått massiv kritikk av Fylkesmannen.

ILLUSTRASJONSBILDE

før Fylkesmannen ga pålegg om det.

- Det dokumenteres sjelden barnevernsfaglige vurderinger i arbeidet med meldinger. I gjennomgangen av sakene til barna fant Fylkesmannen mangelfull barnevernsfaglig vurdering i gjennomgangen av 62 meldinger, mot adekvat barneverns-

faglig vurdering ved gjennomgangen av 5 meldinger.

- Det er ikke klart for alle hvem som skal gjøre hva i arbeidet med meldinger.

- Etter endt undersøkelse gis det ikke alltid tilbakemelding til offentlig melder eller personer med yrkesmessig taushetsplikt innen tre uker, der det opplyses om saken er henlagt eller om kommunen følger opp saken videre.

Anmeldte ikke

Avvik 2 bygger blant annet på følgende:

- Kommunen gjennomfører ikke undersøkelser snarest og innen fristen.

- Fylkesmannen fant at 36 barn ventet over to måneder før start av undersøkelse, herav 12 barn over fire måneder og 1 barn over åtte måneder.

- Kommunen vurderer ikke alltid om et forhold skal anmeldes, der det er mistanke om at et barn er utsatt for mishandling eller andre alvorlige overgrep i hjemmet.

- Det framkom under intervju at kommunen ikke sørger for at de ansatte er kjent med hvordan arbeidet med undersøkelse skal gjennomføres. Det er opp til hver enkelt ansatt å utføre oppgavene etter beste evne.

- Kommunen sikrer ikke at ansatte kjenner regelverket om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt.

- I mange saker har kommunen ikke sikret barns mulighet til medvirkning i tilstrekkelig grad.

- I enkelte tilfeller har kommunen ikke dokumentert grunnlaget for henleggelse.

- I enkelte saker med alvorlig bekymring er det besluttet at barna skal følges tett opp, men barna blir likevel ikke fulgt opp.

- I 83 av 100 gjennomgåtte saker finner Fylkesmannen at kommunen ikke har foretatt tilstrekkelig evaluering av hjelpetiltaket.

Fulgte ikke opp

Avvik 3 bygger blant annet på følgende:

- I mange saker følger ikke barnevernstjenesten opp samværsprosmål, legger ikke til rette for samvær med biologiske søsken eller andre med nær tilknytning til barnet, og tar ikke initiativ til å fremme sak for fylkesnemnda når de vurderer at samværet for omsorgsplasserte barn ikke er til barnets beste.

- Kommunen dokumenterer ikke alltid informasjon fra samtaler med barn.

- Kommunen sikrer ikke at barnet får nødvendig informasjon om sin biologiske familie.

- Kommunen vurderer ikke jevnlig i samarbeid med fosterforeldrene hvilke opplærings- og veiledningsbehov de har.

- Kommunen informerer ikke fosterforeldrene om hvilken bistand de kan få hvis det oppstår akutte situasjoner i fosterhjemmet utenom vanlig kontortid.

- Kommunen bruker ikke avvik og annet som er rapportert internt til bruk i eget forbedringsarbeid.

Høyt over snittet

Nordre Land er vertskommune for det interkommunale samarbeidet mellom Søndre Land og Nordre Land.

Ved utgangen av 2016 var folketallene 5758 i Søndre Land og 6751 i Nordre Land. Antall barn og unge med barnevernstiltak i de to kommunene i fjor var henholdsvis 49 og 120. Andelen barn med hjelpetiltak var 3,4 og 6,9 prosent. Gjennomsnittet for Oppland er 4,1 prosent, og snittet i Norge er 3,7.

Fylkesmannens funn er basert på intervjuer med ansatte og gjennomgang av dokumenter, blant annet gjennomgang av sakene til 253 barn.

Skal du fjerne OLJETANKEN?

Vi kan bistå med:

- Rengjøring og påkøyd sertifikat
- Frenging og fjerning
- Kontroll av tank

(Hvert 5 år på oljetank og hvert 10 år på gassfyllerett)

Kan utføres til fastpris

ARNKVERN AS

11 42 31 50 00 // www.arnkvern.no • E-post: info@arnkvern.no

500 elever bor på hybel i Oppland

FAGERNES: Det er nesten 500 elever som bor på hybel i Oppland.

TERJE NILSEN
Terje.Nilsen@oa.no

Fylkestinget på Fagernes ønsker felles retningslinjer for skolens oppfølging av elever som bor på hybel.

Fylkestinget vil at det skal legges særlig vekt på å styrke elevenes psykososiale læringsmiljø og bistand til skolefaglig arbeid, som for eksempel tilbud om leksehjelp og faglig veiledning, for elever som bor på hybel.

Uavhengig av hybeltilværelse skal tilbud innen relevante oppfølgings-tjenester gjelde for alle de elevene som trenger det og ses i sammen-

heng med at fylkesrådmannen utarbeider felles retningslinjer for skolens oppfølging av elever som bor på hybel.

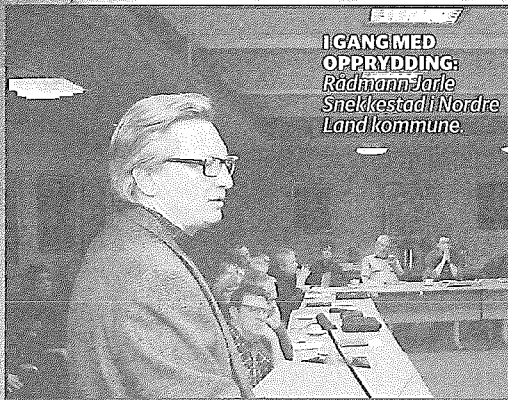
- For oss er det viktig å sikre mest mulig likhet for alle elever. Elevenes trivsel når de bor på hybel, er viktig for å skape et godt læringsmiljø, sa Anne-Marte Kolbjørnshus (Ap).

Det er kun én skole, Hadeland,

som melder om at svært få av elevene bor på hybel. På alle de andre skolene er det mange hybelever. Det går fram av sakspapirene at Gjøvik har mellom 90 og 100, på Lillehammer er det 76, på Raufoss 47, på Valdres 80 og på Dokka bare ni. På Lena-Valle bor 50 på hybel i tillegg til de 60 som bor på internatet på Valle.

VETREGG3

- Vi er på rett vei

I GANG MED OPPRYDDING: Rådmann Jarle Snekkestad i Nordre Land kommune.

... men arbeid

LOVBRUDD I BARNEVERNET: Over 200 barn er berørt av lovbruddene i Land barnevernstjeneste.

DOKKA: - Akkurat nå er vi i ferd med å avslutte gjennomgangen av de 66 sakene som Fylkesmannen påla oss å gå gjennom, sier Nordre Land-rådmann Jarle Snekkestad.

TRUDE DALE
trude.grevstad.dale@oa.no

- 15 av dem er avsluttet og de resterende avvikene vil bli luk-

ket fortløpende. Vi har fått frist til 1. juli med å lage en helhetlig lukkeplan for alle avvik, sier Snekkestad.

For drøye tre måneder siden ble det kjent at Land barnevernstjeneste har sviktet i 89 prosent av sakene over flere år. Nå er den endelige tilsynsrapporten presentert.

- Differensierer

- Rapporten fra Fylkesmannen inneholder ikke så mye nytt, men den differensierer blant annet mer mellom alvorlige og mindre alvorlige avvik. Det er

positivt, for da blir det lettere for oss å finne ut hvilke saker vi må prioritere, sier Snekkestad.

Fylkesmannen gikk gjennom 253 barnevernssaker og fant avvik i 89 prosent av dem, tilsvarende 226 saker.

Alvorlighetsgraden varierte, men Nordre Land kommune som har ansvar for barnevernstjenesten i Land-kommunene, fikk tidligere i år pålegg om å gå gjennom 66 av de mest alvorlige sakene. Det innbefattet blant annet bekymringsmeldinger om mulig pågående vold og seksuelt misbruk av barn, som

til dels var blitt liggende i flere måneder uten å bli tatt tak i.

Allerede i desember i fjor ble Nordre Land kommune orientert om de massive avvikene. Kommunen opprettet da prosjektet «Land Barnevern - en forsvarlig barnevernstjeneste», og gikk i gang med å iverksette tiltak.

Avvik på tidsfrister

Kommunen har lukket avvik på alle meldinger, det vil si at alle bekymringsmeldinger i dag blir vurdert innen en uke, og undersøkelser blir påbegynt

innen lovens frist.

- Men det gjenstår å lukke avvik innenfor gamle undersøkelser med fristoverskridelser og en del tiltaks- og fosterhjemssaker, påpeker Snekkestad. Barnevernet har tre måneders frist på å gjennomføre undersøkelsen, men fristbrudd forekommer fortsatt. I tiltaksfasen dreier avvikene seg oftest om manglende evaluering av tiltakene som er satt inn.

Høyt prioritert

- Nå er det i alle fall ikke ressursene det står på. Å utvikle en

Tar opp røntgensystemet ved SI

OSLO: Sp-representant Anne Tingelstad Wøien tar opp røntgensystemet i SI med Bent Høie.

TERJE NILSEN
Terje.Nilsen@oa.no

I et skriftlig spørsmål til helsestatsråden fra Høyre vil Anne Tingelstad Wøien vite hva han synes om situasjonen for Syke-

huset Innlandet (SI) der Helse Sør-Øst har valgt et røntgensystem som er fullt av feil og mangler. Hun vil også vite hvilke tiltak Høie vil foreta seg for å rette opp forholdene og sørge for trygghet for pasientene og sikrere arbeidsforhold for de ansatte.

Wøien viser til at Helse Sør-Øst inngikk avtale med Carestream Health om å levere røntgensystemer på alle de 35 sykehu-

sene innen utgangen av 2016. Sykehuset Innlandet ble valgt som pilotsykehus og skulle være de første brukerne av systemet.

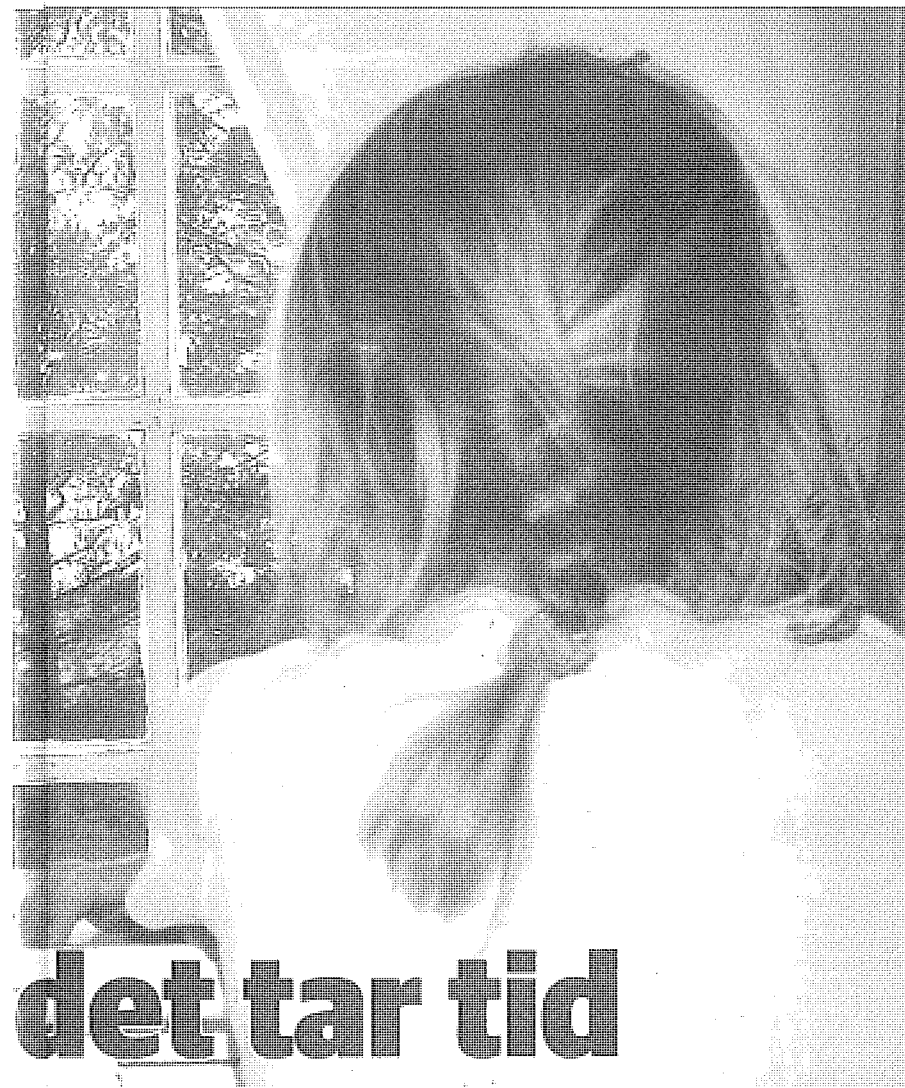
– Etter testing gjennom flere år er det blitt avdekket en rekke feil. Det har ikke manglet på advarsler fra de ansatte, men likevel ble prosjektet igangsatt høsten 2016. Resultatet er at systemet ikke er til å stole på. Ikke minst

gjelder dette mammografiscreening der mange hundre bilder fra 2013 og 2015 ligger skjult for legene. Dette er svært alvorlig og kan i verste fall gå ut over pasientenes liv og helse, understreker Wøien i spørsmålet. Hun legger til at det kun er SI som har innført systemet siden de andre sykehusene har nektet innføring.

Bent Høie har ikke besvart spørsmålet ennå.

SPØR: Anne Tingelstad Wøien (Sp). **ARKIVBILDE**

det tar tid

ILLUSTRASJONSBLIDE: SCANPIX

forvarlig barnevernstjeneste i Land er høyt prioritert. Vi bruker mye tid på internkontroll og individuell oppfølging, sier rådmannen.

Han opplyser at tiltaksutgiftene i Nordre Land beløper seg til om lag 14 millioner kroner, halvannen million mer enn budsjettert. Tiltaksutgiftene i Søndre Land ligger noe lavere.

Må leie personale

I tillegg kommer flere millioner i ekstrautgifter til innleid personale på grunn av sykemeldinger og permisjoner i

barnevernstjenesten.

– Til sammen åtte personer er innleid, inkludert en midlertidig leder av tjenesten. Utgiftene beløper seg til netto 7,5 millioner kroner til sammen, opplyser Snekkestad. Hvordan kommunene skal finne dekning for disse utgiftene, er foreløpig uvisst.

Fire nye stillinger

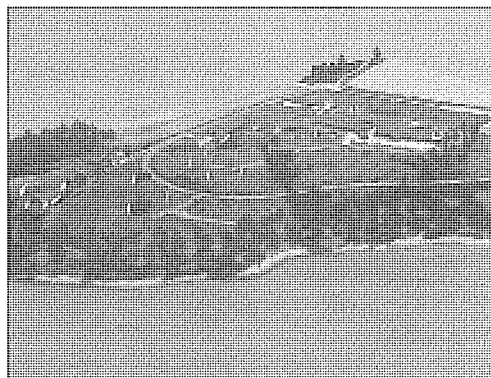
Nordre Land ligger på toppen i antall barnevernssaker i Oppland. Selv om etaten var bedre bemannet enn mange andre kommuner, har de slitt med

både flere og tyngrer saker.

Etter tilsynet ble det besluttet å utvide stillingsrammen med fire personer. To av fire er nå ansatt, mens de to siste stillingene fortsatt er utlyst i påvente av å få folk med rett kompetanse. Når alle stillinger er besatt, vil Land barnevernstjenesten ha totalt 21 ansatte, får OA opplyst.

– Er det avdakt om det vil bli en politianmeldelse i kjølvannet av tilsynet?

– Det har vi ikke hørt noe mer om, konkluderer Snekkestad.

INDREFILETEN: Nå er det ingen vei tilbake. Boligutbyggingen i Smørvika på Kapp er endelig godkjent. **ILLUSTRASJON:** RAMBØLL

Klarsignal for boliger i Smørvika

KAPP: Klagen på utbyggingsplanene i Smørvika på Kapp er avvist.

SÆMUND MOSHAGEN
saemund.moshagen@oa.no

Det er snart gått 18 måneder siden kommunestyret i Østre Toten godkjente områdereguleringsplanen for Smørvika på Kapp.

Vedtaket ble påklaget til Fylkesmannen i Oppland, som brukte sju-åtte måneder på å vurdere seg inhabil. Nå, ytterligere et drøyt halvår senere, har settefylkesmannen i Hedmark konkludert.

Klagen er avvist og områdereguleringsplanen godkjent. Vedtaket kan ikke påklages.

Østre Toten Eiendomsselskap AS, heleid av kommunen, har stått for reguleringen

av området. Selskapet har inngått avtale med Smørvika Eiendom AS om utbygging av området.

Avtale om salg av kommunens arealer til Smørvika Eiendom AS ble i vinter inngått med forbehold om stadfestelse av områdereguleringsplanen.

Bak selskapet står Sulland Eiendom AS og AS Nordbohus Gjøvik i fellesskap. Det er de som nå skal utarbeide detaljreguleringsplan, og realisere utbyggingen i området som mang en gang er omtalt som «indrefileten på Kapp». Arealet er 27 dekar stor og nå endelig godkjent for bygging av 39 boenheter.

Fra før har Sulland Eiendom AS hånd om 13 dekar tomt i området, kjøp av Kapp-Nordlia arbeiderforening.

Gledet seg over barnevernsvakt

GJØVIK: – Endelig! sa Anne Bjertnæs (H) da kommunestyret enstemmig vedtok å gå inn for interkommunal barnevernsvakt i Gjøvikregionen.

– Til høsten tror jeg det er seks år siden vi foreslo barnevernsvakt i kommunestyret. Det tok tid å få til interkommunal barnevernsvakt, og intensjonen var at den skulle være interkommunal. Nå får vi det på plass. Det er veldig bra. Det er en av kjerneoppgavene til en kommune å ivareta de mest sårbare blant de sårbare, sa Bjertnæs.

SAK NR. 37/2017

Nordre Land kommune

HALVÅRSRAPPORT 2017 - NORDRE LAND KOMMUNE

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Halvårsrapport 2017 - Nordre Land kommune

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Halvårsrapport 2017 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Halvårsrapporten er rådmannens rapport til politisk ledelse om status for kommunens situasjon og virksomhet pr. 30/6-17.

Kontrollutvalget har ingen formell rolle i kommunens behandling av kvartals-, eller halvårsrapporteringer, og saken legges derfor kun frem som en orienteringssak. Rapporten er derimot et fint hjelpemiddel for utvalget til å holde seg løpende oppdatert om kommunens drift og økonomiske situasjon.

Rapporten behandles i kommunestyrets møte den 5/9-17.

Rådmannens oppsummerer og vurderer situasjonen slik i saksfremlegget i saken til kommunestyret:

Sammendrag:

Tjenesteområdene rapporterer om god økonomisk kontroll og drift innenfor rammene, med unntak at tjenesteområdet Velferd, der barnevernstjenesten rapporterer om betydelig økonomisk merforbruk.

På området fellesinntekter og fellesutgifter er det antatt mindreinntekter knyttet til skatt- og rammetilskudd, noe merinntekter på eiendomsskatt og vesentlige mindrekostnader på pensjonsområde som følge av lavere reguleringspremie i KLP.

Samlet sett antas det at Nordre Land kommune vil kunne gå i balanse i 2017.

Det er foreløpig ikke gjennomført noen brukerundersøkelser i 2017.

Sykefraværet for andre kvartal er 8,2 %, fordelt på 1,7 % korttidsfravær og 6,4 % langtidsfravær. Det er noe økning sammenlignet med samme periode i 2016.

Saksopplysninger:

Innenfor den styrbare delen av driften er det økonomiske utfordringer innen barnevernstjenesten. Innleie av saksbehandlerressurser og leder vil føre til merutgifter ut over sparte lønnsmidler som følge av vakante stillinger og refusjon sykepenger. Foreløpig prognose på merforbruket på barnevernsadministrasjon, er et anslag på kr 2,8 mill. I tillegg viser foreløpig estimert prognosen for merforbruk på tiltakssiden i barnevernet, et merforbruk på kr 3,6 mill.

På området fellesinntekter og fellesutgifter er pensjon et vesentlig område. KLP har varslet kommunene om redusert reguleringspremie i 2017, som isolert sett vil gi reduserte kostnadsføringer knyttet til pensjon, foreløpig estimert til kr 7 mill.

Basert på KS-prognosemodell som er utarbeidet etter kommuneproposisjonen, vil Nordre Land kommune kunne oppleve å få noe reduserte skatteinntekter sammenlignet med budsjett på kr 2,4 mill.

Eiendomsskatt 1. termin er inntektsført, og inntektene her kan foreløpig se ut til å bli noe over budsjett, beregnet til kr 600.000,-. Andre fellesinntekter og fellesutgifter er foreløpig i tråd med budsjett.

Tabell over økonomiske estimerte avvik pr 30.06:

Innleie barnevernsadministrasjon	2.800.000,-
Tiltaksutgifter barnevern	3.600.000,-
Mindreutgifter TO Velferd for øvrig	-1.200.000,-
Mindrekostnad pensjon	-7.000.000,-
Mindreinntekter skatt- og rammetilskudd	2.400.000,-
Merinntekter eiendomsskatt	-600.000,-

(+ merutgift/mindreinntekt)

(-mindreutgift/merinntekt)

Det har ikke vært gjennomført noen brukerundersøkelser i første halvår.

Det har vært 6 alvorlige avvik i andre kvartal, hvorav 5 i TO Helse og omsorg. Fire avvik er knyttet til medisiner, og et er knyttet HMS. Samtlige avvik er gjennomgått og lukket.

Vurdering:

Fram til nå i 2017, har det i enhetene vært jobbet mye med å gjennomføre vedtatte salderingstiltak fra OU-rapporten juni 2016. De fleste av disse tiltakene er tatt ut allerede. Imidlertid er det noen tiltak som det fremdeles må jobbes videre med. For eksempel ubetalt spisepause.

Etter at årets første seks måneder er unnagjort, rapporteres det at kommunen i det store og det hele driver virksomheten innenfor de vedtatte økonomiske rammer. Innenfor den styrbare delen av driften er det økonomiske utfordringer innen barnevernstjenesten. Innleie av saksbehandlerressurser og leder vil føre til merutgifter ut over sparte lønnsmidler som følge av vakante stillinger og refusjon sykepengene. I tillegg viser foreløpig estimert prognosen et vesentlig merforbruk også på tiltakssiden i barnevernet. Det er foreløpig stor usikkerhet knyttet til størrelsen på et merforbruk innen barnevernstjenesten, men på dette tidspunktet anser rådmannen at merforbruket vil kunne bli vesentlig, i størrelsesorden kr 6,4 mill. Det er andre avdelinger i tjenesteområdet Velferd som antas å ville gå med mindreforbruk, slik at merforbruket på tjenesteområdet vil kunne bli ca. kr 5,2 mill.

Pensjon er et vesentlig område økonomisk i det kommunale regnskapet. KLP har varslet kommunene om redusert reguleringspremie i 2017. Besparelsene er beregnet til kr 7 mill. Pensjonskostnadene som skal kostnadsføres i regnskapet består av mange elementer, og kommunen vil kunne oppleve at beregninger på pensjonsområdet vil kunne endres utover året.

Samlet sett antas det at Nordre Land kommune vil kunne gå i balanse i 2017. Dette på tross av merforbruk innen barnevern. Med en noe økt vekst i skatteinntektene siste halvår, vil reduksjonen i skatt- og rammetilskudd kunne bli noe mindre enn det som er antatt etter første halvår. Rådmannen vurderer at foreløpig beregnet reduksjon i pensjonskostnadene vil kompensere merforbruket på barnevern og reduksjon i skatt- og rammetilskudd, og basert på informasjonen som foreligger etter første halvår antas det at Nordre Land kommune vil kunne oppnå balanse i 2017. Rådmannen foreslår imidlertid ikke budsjettjusteringer i forbindelse med halvårsrapporten.

Det rapporteres at målene i styringskortene i all hovedsak ligger an til å bli nådd. I TO Barnehage var det manglende måloppnåelse på mål knyttet til kompetanseheving for assistenter i barnehage. Der er det satt fokus på dette for å motivere denne gruppen til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. I tillegg rapporterer TO Kultur om at det kan bli vanskelig å nå målet om 2,5 besøk pr. innbygger på biblioteket.

Det har vært jobbet godt med internkontroll i alle tjenesteområdene første halvår. Det rapporteres at avvik tas tak i og rutiner gjennomgås og eventuelt endres for å forhindre nye avvik. Det jobbes også godt forebyggende i tjenesteområdene for å få på plass rutiner, prosedyrer og planer som sikrer tilfredsstillende kontroll i organisasjonen.

[Skriv inn tekst]

Gode venner langs Folkestien, Spåtind 1414 MoH og Landsbymarked i Landsbyen Dokka

Halvårsrapport 2017

Innhold

1. Rådmannens innledning	3
2. Fellesinntekter og fellesutgifter	5
3. Rapportering fra tjenesteområdene	7
3.1 Tjenesteområde sentraladministrasjonen	7
3.2 Tjenesteområde grunnskole	7
3.3 Tjenesteområde barnehage	8
3.4 Tjenesteområde velferd.....	9
3.5 Tjenesteområde helse og omsorg	10
3.6 Tjenesteområde samfunnsutvikling	11
3.7 Tjenesteområde kultur.....	12
4. Finans	14
5. Internkontroll	15
6. Investeringer	16

1. Rådmannens innledning

Rådmannen legger med dette frem halvårsrapporten 2017. Som for tidligere år rapporteres det ikke på styringskort i kvartalsrapportene, da det er få resultater å presentere og det ville medført at rapportene hadde blitt betydelig større i omfang. For å kunne gi en kort og poengtert rapport kommenteres derfor allerede nå kjente avvik fra styringskortene i den verbale delen for den enkelte enhet. I tillegg rapporteres det på sykefravær og økonomi.

Fram til nå i 2017, har det i enhetene vært jobbet mye med å gjennomføre vedtatte salderingstiltak fra OU-rapporten juni 2016. De fleste av disse tiltakene er tatt ut allerede. Imidlertid er det noen tiltak som det fremdeles må jobbes videre med. For eksempel ubetalt spisepause.

Sykefravær

Sykefraværet i første halvår i Nordre Land kommune ligger på totalt 9 %, fordelt med 3,3 % korttidsfravær og 6,7 % langtidsfravær. For andre kvartal isolert sett er fraværet 8,2 %, fordelt på 1,7 % korttidsfravær og 6,4 % langtidsfravær. Andre kvartal har noe økning sammenlignet med 2016, men første halvår har et prosentpoeng nedgang siden 2016 fra 10 % til 9 %. Årsakene til fraværet er sammensatt, noe av langtidsfraværet skyldes arbeidsforholdene, noe alvorlig sykdom og noe svangerskapsrelatert.

Økonomi

Etter at årets første seks måneder er unnagjort, rapporteres det at kommunen i det store og det hele driver virksomheten innenfor de vedtatte økonomiske rammer. Innenfor den styrbare delen av driften er det økonomiske utfordringer innen barnevernstjenesten. Innleie av saksbehandlerressurser og leder vil føre til merutgifter ut over sparte lønnsmidler som følge av vakante stillinger og refusjon sykepenges. Foreløpig prognose på merforbruket på barnevernsadministrasjon, er et anslag på kr 2,8 mill. I tillegg viser foreløpig estimert prognosen for merforbruk på tiltakssiden i barnevernet, et merforbruk på kr 3,6 mill. Det er foreløpig stor usikkerhet knyttet til størrelsen på et merforbruk innen barnevernstjenesten, men på dette tidspunktet anser rådmannen at merforbruket vil kunne bli vesentlig, i størrelsesorden kr 6,4 mill. Det er andre avdelinger i tjenesteområdet Velferd som antas å ville gå med mindreforbruk, slik at merforbruket på tjenesteområdet vil kunne bli ca. kr 5,2 mill.

På tjenesteområdet skole er refusjonskrav for fosterhjemsplasserte barn en stor uforutsigbar post, som er vanskelig å budsjettere. Etter at årets første seks måneder er gått, antas det at det vil kunne bli et merforbruk i forhold til fosterhjemsplasserte barn for 2017, men hvor stort er vanskelig å anslå. Det er tro på at tjenesteområdet vil holde seg innenfor budsjettammen for 2017, men størrelsen på merforbruket knyttet til fosterhjemsplasserte barn er avgjørende.

Tjenesteområdet samfunnsutvikling rapporterer å ha god økonomisk kontroll, og basert på tidligere års resultater i tjenesteområdet antar rådmannen at det vil bli mindreforbruk her. Men det foretas ingen budsjettjusteringer på dette området nå, da størrelsen på et eventuelt mindreforbruk foreløpig er usikkert.

Pensjon er et vesentlig område økonomisk i det kommunale regnskapet. KLP har varslet kommunene om redusert reguleringspremie i 2017, som isolert sett vil gi reduserte

kostnadsføringer knyttet til pensjon. Pensjonskostnadene som skal kostnadsføres i regnskapet består av mange elementer, og kommunen vil kunne oppleve at beregninger på pensjonsområdet vil kunne endres utover året.

Basert på KS-prognosemodell som er utarbeidet etter kommuneproposisjonen, vil Nordre Land kommune kunne oppleve å få noe reduserte skatteinntekter sammenlignet med budsjett som følge av at skatteveksten på årsbasis for 2017 er nedjustert fra 1,5 % til 1,0 %. For Nordre Land kommune vil dette kunne føre til reduserte inntekter fra skatt- og rammetilskudd på til sammen kr 2,4 mill. Med en skattevekst i 2017 på 2,3 %, vil skatt- og rammetilskudd for 2017 bli i tråd med budsjettet.

Andre fellesinntekter og fellesutgifter er foreløpig i tråd med budsjett.

Samlet sett antas det at Nordre Land kommune vil kunne gå i balanse i 2017. Dette på tross av merforbruk innen barnevern. Med en noe økt vekst i skatteinntektene siste halvår, vil reduksjonen i skatt- og rammetilskudd kunne bli noe mindre enn det som er antatt etter første halvår. Rådmannen vurderer at foreløpig beregnet reduksjon i pensjonskostnadene vil kompensere merforbruket på barnevern og reduksjon i skatt- og rammetilskudd, og basert på informasjonen som foreligger etter første halvår antas det at Nordre Land kommune vil kunne oppnå balanse i 2017. Rådmannen foreslår imidlertid ikke budsjettjusteringer i forbindelse med halvårsrapporten.

Tabell over økonomiske estimerte avvik pr 30.06:

Innleie barnevernsadministrasjon	2.800.000,-
Tiltaksutgifter barnevern	3.600.000,-
Mindreutgifter TO Velferd for øvrig	-1.200.000,-
Mindrekostnad pensjon	-7.000.000,-
Mindreinntekter skatt- og rammetilskudd	2.400.000,-
Merinntekter eiendomsskatt	-600.000,-

(+ merutgift/mindreinntekt) (-mindreutgift/merinntekt)

Brukerundersøkelser

Det har ikke vært gjennomført noen brukerundersøkelser i første halvår.

Styringskort

Rapportering på styringskort i halvårsrapporten, er en avviksrapportering. Dette betyr at de forhold rundt styringskort som er kommentert i rapporten, er de forhold der tjenesteområdeleder anser at mål i styringskort ikke vil nås i løpet av året. Enkelte av målene har kjent status i slutten av året, og for disse er det derfor ikke mulig å kommentere eventuelle avvik på dette tidspunkt. På bakgrunn av manglende måloppnåelse på mål knyttet til kompetanseheving for assistenter i barnehage, er det satt fokus på dette for å motivere denne gruppen til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. I tillegg rapporterer TO Kultur om at det kan bli vanskelig å nå målet om 2,5 besøk pr. innbygger på biblioteket. Ellers rapporteres det at målene i styringskortene i all hovedsak ligger an til å bli nådd.

2. Fellesinntekter og fellesutgifter

I slutten av juni ble det sendt ut informasjon fra KLP om at satsene for årets reguleringspremie blir betydelig lavere enn tidligere anslått. Dette skyldes at både lønnsoppgjøret og nytt grunnbeløp fra 1. mai ble lavere enn forventet.

Reguleringspremien er en del av pensjonskostnaden som utgiftsføres i regnskapet, og lavere reguleringspremie vil derfor gi lavere pensjonskostnad. Reguleringspremien for fellesordningen, som beregnes som en prosentsats av premiereserven (kr 446,4 mill.), er redusert med 1,3 %. Reguleringspremien i pensjonsordningen for sykepleiere, som beregnes som en prosentsats av pensjonsgrunnlaget (kr 35,5 mill.), er redusert med 3,6 %. Samlet sett utgjør disse endringene ca. 7 mill. i redusert reguleringspremie.

Men pensjonskostnaden som skal utgiftsføres i regnskapet består av mangle elementer, og man opplever derfor ikke nødvendigvis tilsvarende mindreforbruk sammenlignet med budsjett. En oppdatert prognose på pensjonskostnaden for 2017 foreligger fra KLP i løpet av oktober måned. Og helt hvordan pensjon blir for 2017 er ikke klart før i 2018. Men før den oppdaterte prognosen foreligger, er det vanskelig å anslå størrelsen på eventuelle mindreutgifter knyttet til pensjon. Men det antas at det vil kunne bli vesentlige mindreutgifter på dette området sammenlignet med budsjett.

Ansvar	Regnskap i år	Budsjett inkl. endring
17112 Konesjonskraft	-3 516 935,50	-6 612 000,00
17311 Andre næringsformål	-941 850,93	-4 625 000,00
81111 Skatter	-72 641 036,01	-144 786 000,00
81121 Eiendomsskatt	-16 570 606,50	-32 400 000,00
82111 Statlige rammetilskudd	-122 483 748,00	-228 564 000,00
82522 Kompensasjonstilskudd	-100 591,00	-2 600 000,00
91111 Renter / omkostninger på lån	3 535 609,82	8 745 770,00
91112 Andre renter / omkostninger	-1 415 632,47	-6 700 000,00
92111 Avdrag på lån	8 630 705,00	16 000 000,00

Økonomistatus for fellesinntekter og fellesutgifter etter 1. halvår er preget av at det er noe ujevnheter i innbetalinger og utbetalinger, da flere av de store inntekts- og utgiftsføringene på området er årlige transaksjoner.

Konesjonskraften 39,88666 GWh er solgt til fastpris for 2017 på 28,50 øre/kWh. Inntektene er i tråd med budsjett.

Eiendomsskatt 1. termin er inntektsført, og inntektene her kan foreløpig se ut til å bli noe over budsjett, beregnet til kr 600.000,-.

Skatt- og rammetilskudd ble budsjettert etter KS-prognosemodell etter at statsbudsjettet ble presentert høsten 2016. I statsbudsjettet ble skatteveksten på årsbasis for 2017 anslått til 1,5 % for kommunene. I revidert nasjonalbudsjett som ble presentert i mai, ble vekstanslagene satt ned til 1,0 %. Det er forskuddsskatt som trekker veksten ned. Hvis statens nedjusterte anslag for skatteveksten i 2017 blir en realitet, vil Nordre Land kommune kunne få reduserte

inntekter fra skatt- og rammetilskudd på til sammen kr 2,4 mill. Med en skattevekst i 2017 på 2,3 %, vil skatt- og rammetilskudd for 2017 bli i tråd med budsjettet.

Andre vesentlige poster er foreløpig i hovedsak i tråd med budsjett.

3. Rapportering fra tjenesteområdene

3.1 Tjenesteområde sentraladministrasjonen

Første halvår 2017 har vært preget av implementering av ny organisasjon etter organisasjonsutviklingsprosessen 2016, oppstart på kommuneplanens samfunnsdel, avslutning av regnskapsåret 2016 og ikke minst forberedelser til digitaliseringsprosjektet. Det er gjennomført anbudskonkurranse, og leverandør av nytt sak/arkivsystem er valgt.

Resultater i forhold til styringskort:

Sykefravær første halvår har vært 4,9 %, fordelt på 0,6 % korttidsfravær og 4,3 % langtidsfravær. Tilsvarende sykefravær første halvår 2016 var henholdsvis 1,3 % og 5,3 %.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	33.020.900,-	17.551.545,68	53,15

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Ved første halvår vil det vanligvis ligge på en høy forbruksprosent, da det er flere av utgiftene om belastes i starten av året, men gjelder hele året, samt at fondsfinansiering ikke er inntektsført.

3.2 Tjenesteområde grunnskole

Det foregår mye godt arbeid i kommunens tre skoler, og hovedfokuset i tjenesteområdet dette halvåret har vært å samordne og skape en tydeligere strategi og felles retning for Nordre Land-skolen. Alle ansatte har vært aktive medskapere i prosessen, som vil fortsette neste halvår. Gjennom nyhetsbrev og egen Facebookside, samt aktiv involvering i skolens samarbeidsarenaer, har vi en ambisjon om god kommunikasjon og informasjonsflyt på tvers av roller og nivåer i tjenesteområdet. Det er avgjørende for at en felles strategi kan få ønsket effekt.

Resultater i forhold til styringskort:

Digitaliseringen vil få et stort løft i skolen fra siste halvår av 2017. Feide-kontrakt er undertegnet, det samme er kontrakt med IST som leverandør av nytt skoleadministrativt system. Alle lærer- og elev-PCer skal oppgraderes til Office 2016 i løpet av sommerferien. Det innebærer en skybasert løsning i Office 365 som bl.a. vil gi tilgang til e-post fra andre steder enn arbeidsplassen. Dette har vært etterspurt i mange år. Skoler vil erstatte Fronter som digital læringsplattform. Opplæring er planlagt og igangsatt, men vil naturlig nok kreve tid siste halvår i 2017.

Sykefravær første halvår av 2017 er på 1,8 % i langtidsfravær og 6,2 % i korttidsfravær. Dette er på samme nivå som 2016. Korttidsfraværet var da på 1,8 % og langtidsfraværet har gått opp med 0,2 % fra 6,0 % i 2016 til 6,2 % i 2017. En viktig del av det daglige

personalansvaret ligger i å forebygge sykefravær. Det er satt av fellestid i oktober med HMS-leder for alle ansatte i skolene, der fokus er å redusere sykefravær. Mye av langtidsfraværet handler om kronisk sykdom som arbeidsgiver har liten eller ingen mulighet til å påvirke.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	61.872.000	27.416.224,50	44,31 %

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Skolene opplever budsjettene for 2017 som stramme, og innsparingen er primært gjort i timeplanleggingen. Det innebærer mindre voksentetthet og færre pedagoger enn ønsket. Innkjøp og opprusting av fysiske fasiliteter er satt til et minimum. Innkjøp og utskiftning av PCer vil effektueres i løpet av juli – september. Tjenesteområdet har ikke fått inn alle refusjonskrav på gjesteelever i andre kommuner. Refusjonskrav for gjesteelever er en stor uforutsigbar post, og er vanskelig å budsjettere for. Slik det ser ut nå, vil det bli et merforbruk i forhold til fosterhjemsplasserte barn for 2017, hvor stort er vanskelig å anslå. Det er tro på at tjenesteområdet vil holde seg innenfor budsjettammen for 2017, men størrelsen på merforbruket knyttet til kjøp av undervisning i andre kommuner, herunder fosterhjemsplasserte barn er avgjørende for hvordan resultatet endelig vil bli.

3.3 Tjenesteområde barnehage

Tjenesteområdet Barnehage er en samling av budsjettammene for Dokka barnehage, Torpa barnehage, Nordsinni barnehage og generell barnehageadministrasjon.

Visjon: «Klart vi kan! Stort å være liten i Nordre Land»

Resultater i forhold til styringskort:

På bakgrunn av manglende måloppnåelse i forhold til kompetanseheving for assistenter ble det i april 2017 igangsatt et arbeid for å motivere denne gruppen til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. Pr juli 2017 er 22 assistenter klare for oppstart av studiet i regi av Karriere Oppland. Igangsetting blir tidlig september 2017, og studiested er Dokka. Nordre Land – barnehagen er tildelt kr 100.000,- til formålet fra Fylkesmannen i Oppland. Dette er en kompetanseheving som er helt avgjørende for barnehagens arbeid med kvalitet i tilbudet.

1. halvår 2017 er det et sykefravær på 13,4 %, herav 2,8 % korttidsfravær, i Dokka barnehage. I Nordsinni barnehage er fraværet 5,7 %, hvorav 3,3 % er korttidsfravær. I Torpa barnehage er fraværet 8,9 %, hvorav 2,1 % er korttidsfravær.

Høyt sykefravær er en utfordring i Nordre Land -barnehagen. På bakgrunn av dette er det utarbeidet en plan hvor målet er å øke nærværet, samt bidra til økt kvalitet i oppfølging av sykefravær. Planen inneholder blant annet følgende tiltak:

- Nye rutiner for sykefraværsoppfølging inkl. fokus på arbeidsoppgaver som kan utføres til tross for sykdom.

- Informasjonsfolder til ansatte om rettigheter og plikter ved sykefravær.
- Fokus på ledelse i oppfølgingsprosesser, inklusive veiledning.
- Etablert samarbeid med IA kontakt, HMS- rådgiver, tillitsvalgte og verneombud.

Nærværet har en svak oppgang siden forrige rapportering, men det er for tidlig i prosessen å fastslå om igangsatte tiltak fungerer hensiktsmessig. Dette er et langsiktig arbeid.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	36 175 000	16 297 718,46	45,05

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Regnskap etter ramme. Endringer i lønn ved nytt barnehageår 15.08.17 kan gi endrede forutsetninger. Oversikt på eventuelle utfordringer vil være avklart i løpet av august 2017.

3.4 Tjenesteområde Velferd

Velferd er et tjenesteområde som er sammensatt med den hensikt at det skal være til det beste for brukeren og dens behov. Mange av tjenestene arbeider mot de samme brukerne, og det er særs viktig med et godt tverrfaglig samarbeid, slik at brukeren opplever et helhetlig og samordna tjenestetilbud.

Tjenesteområdet består av Psykisk helse og rus, Helsesøstertjenesten, Pedagogisk psykologisk tjeneste, Land barnevern, Nav, Læringscenteret/Fagertun -bofellesskap for mindreårige flyktninger, Kommunepsykolog.

Resultater i forhold til styringskort:

De fleste målene i styringskortene ligger i hovedsak an til å bli nådd.

Sykefraværet 1. halvår for tjenesteområdet er 10,7 % fordelt på 9,1 % langtidsfravær og 2 % korttidsfravær. Sammenlignet med samme periode i 2016 er det et høyere fravær, som følge av høyere langtidsfravær. I samme periode i fjor var fraværet på enheten 8,8 % fordelt på 7 % langtidsfravær og 1,9 % korttidsfravær.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	45 283 000	29 178 000	64,44

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Tjeneste	Regnskap 1. halvår	Budsjett 2017	Forbruk i %	Prognose for året
Administrasjon	1 935	5 817	33,26	-400` vakanse

PPT	755	2 735	27,62	-600` (pga 1 årsverk mindre pga sykm)
Læringscenteret	-4 012	90	-4 458,55	På budsjett – sannsynlig mindreforbruk, sum usikkert pt
Helsesøstertjenesten	1 294	3 162	41	På budsjett- sannsynlig mindreforbruk.
NAV	4 447	8 621	52	På budsjett
Psykisk helse og rus	2 772	5 230	52	-200
Barnevern adm	7 341	7 139	103	Merforbruk ca 2,8- foreløpige tall
Barnevern tiltak Nordre Land	8 848	12 500		Merforbruk på Ca. 3,6 mill. – foreløpige tall
Totalt tjenesteområde	29 178	45 283	64,44	Merforbruk pga. bv på ca. 5, 2 mill.

Tjenesteområdets prognose for 2017, eksklusive Land barnevern, og Læringscenteret, viser en prognose på et mindreforbruk på kr 1, 2 mill. Dette mindreforbruket vil bidra til å dekke inn merforbruket innen barnevern.

3.5 Tjenesteområde helse og omsorg

Tjenesteområdet har hatt en aktiv og god start på året, det er kontroll på økonomien og de målsettingene som ble satt i forbindelse med organisasjonsutviklingsprosjektet for tjenesteområdet i 2017.

Tjenesteområdet har kommet godt i gang prosjektene velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering som er de store satsningsområdene innenfor tjenesteområde i 2017.

Resultater i forhold til styringskort:

Tjenesteområdet har hatt 6 alvorlige legemiddelavvik i perioden. Rutiner og prosedyrer er blitt gjennomgått og de inneholder beskrivelser som skal ivareta disse

utfordringene. Avdelingene har på bakgrunn av dette gjennomgått sin egen praksis for å sikre at rutiner og prosedyrer blir fulgt.

Tjenesteområde har i 1. halvår et sykefravær på 9,7 %, der langtidsfraværet utgjør 7,1 % og korttidsfraværet 2,6 %. Sammenlignet med sykefraværet 1. halvår 2016 som var 10,3 %, er sykefraværet 0,6 % lavere i 1. kvartal 2017. Dette skyldes en reduksjon i langtidsfraværet.

Tjenesteområdet har hatt fokus på sykefraværet og oppfølging av sykemeldte. Tiltak har blitt iverksatt i de avdelinger som har hatt det høyeste fraværet. Tjenesteområdet vil følge med på utviklingen i sykefraværstallene, og vurdere fortløpende hvilke tiltak som bør iverksettes.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	149.899.000	74.868.369	49,95

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Regnskapet per 30.06.17 viser et merforbruk på kr 5,9 millioner. Tjenesteområdet mangler brukerbetaling, refusjon fra staten og refusjon for sykefravær og fødselspenger. Til sammen utgjør disse postene ca. kr 7,8 millioner.

Tjenesteområdet vil få høyere utgifter i siste halvår knyttet opp mot kontoartene ferievikarer og innleie av ekstrahjelp. Disse utgiftene har tjenesteområdet periodisert kvartalsvis. Dette for å gi et riktigere bilde av den økonomiske situasjonen.

Tjenesteområde er per 30.06.17 i økonomisk balanse. Utvikling av vedtakstimer i hjemmetjenesten vil være en avgjørende faktor for om tjenesteområdet går i balanse i 2017. Rapporteringen er med forbehold om at inntektene og utgiftene til resurskrevende brukere forblir uendret gjennom året, samt at tjenesteområdet ikke får andre uforutsette utgifter.

3.6 Tjenesteområde samfunnsutvikling

Overtagelse VA – Synfjell Øst/Spåtind og Kommunedelplan i samme område er prioriterte saker som tjenesteområde jobber med. I tillegg kommer driftsoppgaver, asfalteringer og reguleringsplaner på plansida. 2. august ble VG – Lista arrangert på Dokka, og tjenesteområdet har bidro med en god del ressurser i forberedelsene av dette arrangementet.

Resultater i forhold til styringskort:

Tjenesteområdet har fortsatt fokus på internkontroll, da man ikke er i mål med å få dette inn på et årshjul internkontroll-rutiner. Det kjøres verdistrøm-analyser og Lean

prosesser for å oppnå ønsket kontroll, også på lederstruktur kjører tjenesteområdet nå Lean. I tillegg er det gjennomført Lean på:

- Kjemisk helsevern
- Strukturendring i IK – avløp
- Lean prosess for IK – vann
- Årlig kontroll av løfteredskaper og annet tyngre utstyr som krever sertifisering

Årets sykefravær så langt er på 7,4 %, hvorav 4,7 % er langtidsfravær og 2,7 % korttidsfravær. Fraværstallene for andre kvartal viser en forbedring i forhold til første kvartal og spesielt på langtids sykefravær. Fokuset som har vært på sykefraværsoppfølging ser ut til å gi resultater. Tjenesteområdet har avdelinger som ikke har hatt sykefravær i andre kvartal.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	48.140.000	20.570.556	42,73

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

Tjenesteområdeleder har sammen med sine avdelingsledere god kontroll på økonomi, både totalt og innenfor hvert område. Tjenesteområdet forventer å levere godt innenfor budsjett også i 2017.

3.7 Tjenesteområde kultur

Det har vært normal drift og full aktivitet på alle driftsenheter innenfor tjenesteområde kultur 1. halvår 2017.

Resultater i forhold til styringskort:

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i første kvartal 2017. På årsbasis kan det se vanskelig ut å nå målet om 2,5 besøk pr. innbygger på biblioteket, ellers er målene i styringskortet realistiske.

Tjenesteområde kultur har hatt et sykefravær på 2,9 % 1. halvår 2017. Korttidsfraværet var på 1,4 %, mens langtidsfraværet var på 1,5 %. Det er ikke iverksatt spesielle tiltak for å begrense fraværet.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	10.295.000	3.829.124	37,2

Tjenesteområdeleders kommentarer om økonomistatus:

1. halvår 2017 har det vært normal drift på alle driftsenheter, og pr. 1. juli er det ingen ting som tyder på at tjenesteområdet ikke skal kunne holde seg innenfor budsjett, året sett under ett.

4. Finans

Norges bank holdt i rentemøte den 22. juni renten uendret, og la fram en ny pengepolitisk rapport hvor det skrives at styringsrenten vil holdes på 0,5 prosent i år og neste år. Det er utsikter til at styringsrenten skal heves gradvis fra 2019 og kommer opp til 1,25 prosent mot slutten av 2020. Pengemarkedsrenten 3 måneders nibor falt i juni til ny laveste notering på 0,83 %. Fastrentene steg igjen i juni, og 10-årsrentene er på samme nivå som ved årsskiftet, mens 3-5 års renter har falt litt.

Oljeprisen har falt 9 dollar siden nyttår til tross for videreføring av OPEC-avtalen om produksjonskutt.

Den norske krona har generelt svekket seg i år, unntatt mot dollar. Euroen fortsatte å styrke seg litt i juni. Valutaprognoser spår en betydelig kronestyrking de kommende år, men mye avhenger av oljeprisen.

Verdensindeksen for aksjer steg 9 % i første halvår. Beste sektorene i år har vært IT og helse. Oslo Børs hovedindeks har gitt en avkastning på 2,15 % så lagt i år, etter 1,7 % fall i juni.

For Nordre Land kommune har 1. halvår 2017 betydd få endringer på finansområdet. Rentene på innlån er i all hovedsak uendret i perioden. Det er foretatt låneopptak på kr 15 mill. i Husbanken for videreutlån via startlånordningen.

Nordre Land kommune sin portefølje som er plassert i markedet, har i første halvår 2017 hatt en avkastning på 2,16 %. På grunn av fall i swaprenter, har det vært relativt god avkastning for rentefond sammenlignet med bankrentene. Aksjemarkedet har levert gode resultater med en avkastning på 5,93 %.

Fond	Markedsverdi	Kostpris ¹	Urealisert gevinst/tap	Resultat		Resultatelementer til bruk for regnskap og skatt	
				Siste måned ²	Hittil i år ²	Realisert gevinst/tap hittil i år	Netto opptjent rente hittil i år ³
Aksjefond							
DNB Norge Selektiv	2.840.349,09	1.000.000,00	1.840.349,09	-91.008,31	-48.372,42	0,00	
DNB Miljøinvest	601.482,85	500.000,00	101.482,85	28.056,71	58.338,40	0,00	
DNB Norden (III)	2.612.668,94	1.000.000,00	1.612.668,94	-4.504,21	329.210,86	0,00	
Sum Aksjefond	6.054.500,88	2.500.000,00	3.554.500,88	-67.455,81	339.176,84	0,00	
Obligasjonsfond							
DNB Obligasjon 20 (III)	3.329.164,71	3.317.930,25	-33.746,81	212,52	57.282,65	0,00	44.981,27
Sum Obligasjonsfond	3.329.164,71	3.317.930,25	-33.746,81	212,52	57.282,65	0,00	44.981,27
Pengemarkedsfond							
DNB Likviditet 20 (IV)	14.995.459,08	14.914.832,27	-29.216,51	17.601,35	119.085,07	0,00	109.843,31
Sum Pengemarkedsfond	14.995.459,08	14.914.832,27	-29.216,51	17.601,35	119.085,07	0,00	109.843,31
Totalt	24.379.124,67	20.732.762,52	3.491.537,56	-49.641,94	515.544,56	0,00	154.824,58

5. Internkontroll

Det har vært jobbet med internkontroll i alle tjenesteområdene første halvår. I sentraladministrasjonen er det jobbet med tilsettingsprosedyrer, arbeidsreglement, politiattester og andre reglement og prosedyrer. Ellers er det utarbeidet ROS-analyse i forbindelse med beredskap.

Tjenesteområde barnehage har det siste kvartalet fortsatt arbeidet med kompetanseheving og oppdatering av internkontrollsystemet. Ingen alvorlige avvik.

I tjenesteområde grunnskole jobbes det med skoleeiers forsvarlige system og gjennomgang av rutiner. Det er utarbeidet nye rutiner for lovendring i § 9a i Opplæringsloven om elevers rett på et godt skolemiljø. Tjenesteområdet har hatt et alvorlig avvik i andre kvartal. Avviket er lukket.

Tjenesteområde velferd har fortsatt internkontrollarbeidet fra første kvartal, og rutiner, prosedyrer og ROS-analyser for de ulike tjenestene har fokus. Innen de ulike tjenestene i tjenesteområdet rapporteres det om god kontroll og oversikt, med unntak av barnevern. I forhold til barnevern er det en bedre oversikt og kontroll enn før. Men fortsatt gjenstår det mye arbeid. Barnevern har fortsatt mange avvik. Disse følges tett opp av tjenesten og fylkesmannen. Det er god oversikt over avvikene. Mange av avvikene er ikke lukket, og det vil ta tid å lukke disse.

Tjenesteområde helse og omsorg har jobbet godt med internkontroll også i andre kvartal. Årshjul, HMS og fag årshjul, møtестruktur, rapporteringsrutiner, vernerunder mm. På flere områder er blant internkontrollarbeidet som er gjort for å sikre tilstrekkelig kontroll. Enhetene har hatt 5 alvorlige avvik i andre kvartal. Fire avvik er knyttet til medisiner, og et er knyttet HMS. Avvikene er gjennomgått og lukket.

Tjenesteområdet samfunnsutvikling har i andre kvartal hatt gjennomgang av øvelser på brann og redning og beredskap. Tjenesteområdet har hatt fokus på tiltaksforbedringer. Enheten har i ingen alvorlige avvik i andre kvartal.

Tjenesteområdet kultur har også jobbet med internkontroll, og det er rutiner for de ansatte i sentrumsservice i forbindelse med døra inn på Rådhuset, som har hatt mest fokus.

[Skriv inn tekst]

6. Investeringer

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01211	Dokka Kulturstasjon	4 500 000	4 418 836,24	0	0	-100 000,00	4 318 836,24	181 163,76
K-113/11 oppr budsjett 4.500.000.								
Kommentar: Gjenstår ombygging inngangsparti og vurderer rehabilitering av kjøkken/garderobe.								
01229	Renovering Torpa vannverk	5 365 000	4 878 634,65	0	0	71 185,73	4 949 820,38	415 179,62
K-113/11 oppr budsjett 1.500.000 + K-100/12 oppr budsjett 2.100.000.								
Kommentar: Anlegg i produksjon, gjenstår fortsatt justeringer og forbedringer før overtakelse. Forventes ferdig i 2017. Økonomi ok.								
01239	Utkjøp festetomter	8 800 000	8 673 607,00	0	0	138 325,00	8 811 932,00	-11 932,00
K-sak 47/12 5.800.000+K-sak 27/16 kr 3.000.000,-.								
Kommentar: Årest forbruk er dokumentavgift på Stasjonsområdet. Prosjektet er ferdig.								
01313	Energimerking av kommunale bygg	750 000	41 969,00	0	0	653 687,00	695 656,00	54 344,00
K-sak 100/12 oppr budsjett 250.000+K- sak 73/13 oppr budsjett								

250.000 +
Ksak 112/14
250.000,-

Kommentar:
Ferdig -
sluttrapport
mangler

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01317	Tak kantine Landmo	350 000	48 402,25	0	0	606 844,65	655 246,90	-305 246,90

K-sak 100/12 oppr budsjett 350.000.

Kommentar: Ventilasjon gjenstår - forventes ferdig uke 33

01327	Fortau Landmovegen, regulering	1 150 000	1 038 880,95	0	0	3 555,00	1 042 435,95	107 564,05
-------	--------------------------------	-----------	--------------	---	---	----------	--------------	------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 150.000+K-sak 73/13 1.000.000.

Kommentar: Oppmåling og fradeling av reduserte areal på boligtomter gjenstår. Fradeling og kjøp av areal gjenstår. Ferdigstilles i 2017. Økonomi ok.

01338	Utbedringer Brovoll vannverk	1 900 000	595 831,30	0	0	78 196,60	674 027,90	1 225 972,10
-------	------------------------------	-----------	------------	---	---	-----------	------------	--------------

K-sak 100/12 oppr budsjett 500.000+K-sak 86/14 kr 1.000.000 fra 01232 og kr 400.000 fra 01417.

Kommentar: Guard oppgraderer driftskontroll med automasjon og styring og UV-anlegg skal skiftes ut. Sees i sammenheng med investering 01714

01405	Skilting og dørmerking inne Dokka barneskole	120 000	106 651,44	0	0	1 081,50	107 732,94	12 267,06
-------	--	---------	------------	---	---	----------	------------	-----------

K-sak 73/13 oppr budsjett 120.000.

Kommentar: Ferdig - sluttrapport mangler

01407	Komplettering adressering i Nordre Land	700 000	928 494,33	0	0	62 338	757 432,33	-57 432,33
-------	---	---------	------------	---	---	--------	------------	------------

	Inntekter i prosjektet:						-233 400	
	Netto i prosjektet:						-171 062	

K-sak 73/13 oppr budsjett 700.000.

Kommentar: Fakturering for skilt pågår. Prosjektet forventes ferdig i 2017.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01602	IKT-prosjekter 2016	500 000	192 682,50	0	0	38 588	231 270,00	268 730,00

K-sak 130/15 kr 500.000,-.

Kommentar: Prosjektet er påstartet og anskaffelse skjer 3. kvartal. Prosjektet må sees i sammen med prosjekt 01704. Forventer ferdigstillelse ved utgangen av 4.kvartal 2017.

01606	Velferdsteknologi	500 000	87 500,00	500 000	500 000	0,00	87 500,00	500 000,00
	Inntekter i prosjektet:					0,00		
	Netto i prosjektet:					0,00		

K-sak 130/15 kr 500.000,-+K-sak 94/16 kr 500.000,-.

Kommentar: Prosjektet har vært forsinket, men er i avslutningsfasen nå. Det er 4 sikkerhetspakker og ca 36 mobile trygghetsalarmer ute i test - alarmene vil være ute til ny rammeavtale er klar primo 2018 dersom det er behov. Dette sees også i sammenheng med nytt pasientvarslingsanlegg - 01718 - da pasienter på Landmo og hjemmeboende kan ha like funksjoner på rom/i hjem.

01608	Feide	300 000	0,00	0	0	21 250	21 250,00	278 750,00
-------	-------	---------	------	---	---	--------	-----------	------------

K-sak 130/15 kr 300.000,-.

Kommentar: Prosjektet er i gangsatt, men må sees i sammenheng med andre skoleprosjekter som skal finansieres delvis via digitaliseringsprosjektet. Prosjektets ramme vil bli justert i 4. kvartal.

01609	Fortau Idrettsvegen	1 500 000	1 056 248,12	0	0	109 449	1 165 697,50	334 302,50
-------	---------------------	-----------	--------------	---	---	---------	--------------	------------

K-sak 130/15 kr 1.500.000,-.

Kommentar: Fortau og Idrettsvegen asfaltert, gjenstår noe kobling av strøm utføres av Vokks og tilsåing av grøntområder. Ferdigstilles august/september.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01611	Oppgradering driftskrollanlegg	700 000	0,00	0	0	356 890,79	356 890,79	343 109,21

K-sak 130/15 kr 300.000,-.

Kommentar: Ferdig i løøpet av 2017.

01613	Prosjektering biologisk rensetrinn Dokka RA	17 250 000	0,00	17 000 000	17 000 000	115 688,80	115 688,80	17 134 311,20
-------	---	------------	------	------------	------------	------------	------------	---------------

K-sak 130/15 kr 250.000,-+K-sak 94/16 kr 17.000.000,-.

Kommentar: Forprosjekt avsluttes i august, danner grunnlaget for prosjektering av utvidelse Dokka RA.

01621	Kolterudsvegen VA-nett	2 200 000	253 843,12	0	0	1 501 955,72	1 755 798,84	444 201,16
-------	------------------------	-----------	------------	---	---	--------------	--------------	------------

K-sak 130/15 kr 2.200.000,-.

Kommentar: Va-anlegg ferdigstilt, gjenstår asfaltering. Vokks skal faktureres i forhold til avtalt matrise.

01641	Opprusting VA Barsokveien	6 000 000	1 633 920,82	2 500 000	2 500 000	4 505 821,49	6 139 742,31	-139 742,31
-------	---------------------------	-----------	--------------	-----------	-----------	--------------	--------------	-------------

K-sak 130/15 kr 3.500.000,-+K-sak 94/16 kr 2.500.000,-.

Kommentar: Va-anlegg ferdigstilt mai-2017 og oppbygging av veg utført juli 2017. Asfaltering gjenstår, utføres i september. Økonomi må avklares mot slutfaktura.

01660	Opprustings- og rehabiliteringsplan for kirke og eiendom	1 946 000	1 788 153,05	0	0	0,00	1 788 153,05	157 846,95
-------	--	-----------	--------------	---	---	------	--------------	------------

K-sak 130/15 2.000.000,-+K-96/16 -54.000,- til prosjekt 01507.

Kommentar: Ferdig - sluttrapport mangler. Årets forbruk ligger under prosjekt 01760.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01671	Opprusting Nordsinni kirke	1 000 000	322 802,38	0	0	657,00	2 136 459,38	-1 136 459,38
K-sak 130/15 1.000.000,-.								
Kommentar: Merforbruk dekkes inn ved restbevilgning fra prosjektene: 01570, 01670 og 01770								
Restbevilgning:		Rest	Benytter	Rest etter overføring				
01570	Sikrik ENØK-tiltak kirker 2015	670 618	-670 618,00	0				
01670	Sikrik ENØK-tiltak kirker 2016 (Se prosjekt 01671 over)	0	0	0				
01770	Sikrik ENØK-tiltak kirker 2017	829 828	-465 841,38	363 987				
01701	Utskifting av oppmålingsutstyr	200 000	0,00	200 000	200 000	0,00	0,00	200 000,00
K-sak 94/16 kr 200.000,-.								
Kommentar: Innkjøpt ok. Faktura ikke belastet - sluttrapport mangler								
01702	IKT-prosjekter	500 000	0,00	500 000	500 000	0,00	0,00	500 000,00
K-sak 94/16 kr 500.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er påstartet og er planlagt ferdigstilt ved utgangen av 2017.								
01703	Digitalisering inkl. nytt saksbehandlingssystem	3 000 000	0,00	3 000 000	3 000 000	0,00	0,00	3 000 000,00
K-sak 94/16 kr 3.000.000,-.								
Kommentar: Hovedprosjektet har 15 hovedområder, og arbeidet er startet på de fleste, men sak- og arkiv, skole/barnehage og NAV-system er prioritert så langt. Sak- og arkivsystemleverandør er valgt, oppstart planlagt medio februar 2018. Digitalisering skole og barnehage er andre hovedsatsning. Nytt adm. system skole, sfo og barnehage, Feide, office 365 for lærere og ny læringsplattform tas i bruk i løpet av høsten. Kostnader er innenfor årets bevilgning, men det må bevilges ytterligere investeringsmidler neste								

år for videreføring av prosjektet.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01704	Trådløst nett - utvidelse	250 000	0,00	250 000	250 000	0,00	0,00	250 000,00
K-sak 94/16 kr 250.000,-.								
Kommentar: Prosjektet er påstartet og anskaffelse skjer 3.kvartal. Prosjektet må sees i sammen med prosjekt 01602.								
01705	Utskrifning av kjøretøy/varige driftsmidler	700 000	0,00	700 000	700 000	912 709	912 709,00	-212 709,00
K-sak 94/16 kr 700.000,-.								
Kommentar: Kr 128.694,- i MVA kompensasjon som går til felles finansiering av investeringsprosjekter. Kr 84.015.- føres over fra drifta								
01706	Utskifting liten planbil drift	400 000	0,00	400 000	400 000	492 400	492 400,00	-92 400,00
K-sak 94/16 kr 400.000,-.								
Kommentar: Kr 24.400,- i MVA kompensasjon som går til felles finansiering av investeringsprosjekter.								
01707	IKT-plan skole 2015-2017	186 000	0,00	186 000	186 000	0,00	0,00	186 000,00
K-sak 94/16 kr 186.000,-.								
Kommentar: Innkjøp og utskiftning av PCer vil effektueres i løpet av juli – september.								
01708	Prosjektering TBUS og bussholdeplass/parkering Elverom	100 000	0,00	100 000	100 000	0,00	0,00	100 000,00
K-sak 94/16 kr 100.000,-.								
Kommentar:								
01709	Asfaltering miljøgata	1 500 000	0,00	1 500 000	1 500 000	0,00	0,00	1 500 000,00
K-sak 94/16 kr 1.500.000,-.								
Kommentar: Befaring utført med Stange Asphalt for å få et tilbud på fresing og asfaltering. Tilbud avgjør om det blir asfaltering i 2017.								

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01710	Trafikksikkerhetstiltak - gatelys kommunale veger	610 000	0,00	610 000	610 000	0,00	0,00	610 000,00
K-sak 94/16 kr 610.000,-								
Kommentar: Gatelys langs Storgata etableres i august. Pristilbud mottatt.								
01711	Tonlia boligfelt asfaltering	560 000	0,00	560 000	560 000	509 640,00	509 640,00	50 360,00
K-sak 94/16 kr 560.000,-								
Kommentar: Asfaltering utført i juni. Sluttrapport mangler								
01712	Trådløst nett Landmo-området	750 000	0,00	750 000	750 000	0,00	0,00	750 000,00
K-sak 94/16 kr 750.000,-								
Kommentar: Trådløst nettverk mot varslingsanlegget, samt utvidelse av 4G dekning innendørs for avdelingene er klart utenom Soltun, her fortsetter arbeidet nå etter ferien. Det er samtidig trekt kabler for gjestenett og intern sone på huset. Sees på sammen med 01718.								
01714	Brovold vannverk	3 000 000	0,00	3 000 000	3 000 000	96,81	96,81	2 999 903,19
K-sak 94/16 kr 3.000.000,-								
Kommentar: Se kommentar 01338.								
01715	Fremføring av vann og avløp til Gjeffe grustak	1 200 000	0,00	1 200 000	1 200 000	0,00	0,00	1 200 000,00
K-sak 94/16 kr 1.200.000,-								
Kommentar: Utføres 2018.								
01716	VA-Torstumoen	1 900 000	0,00	1 900 000	1 900 000	38 352,80	38 352,80	1 861 647,20
K-sak 94/16 kr 1.900.000,-								

Kommentar: Prosjektering utsatt pga for store kostnader. Bygging utføres 2018.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01717	Tilkobling abonnenter til eksisterende VA-nett	2 000 000	0,00	2 000 000	2 000 000	0,00	0,00	2 000 000,00
K-sak 94/16 kr 2.000.000,-								
Kommentar: Tilkobling to abonnenter i Snarvegen og en i Furuvegen i høst. Kostnad anslått til kr.300.000.								
01718	Landmo varslingsanlegg	0	0,00	0	0	1 084 314	1 084 313,67	-1 084 313,67
K-sak								
Kommentar: Fase 1 - første avdeling tester anlegget fra uke 34, hvis alt går greit etter en siste test / dekningsstest av EveryCare. Da blir det tatt bruk alarmsmykker, trådløs snor og trådløs alarmknapp med varsler på utviklet app i nye mobiler hos ansatte. Deretter tas det ibruk på resterende avdelinger. Full versjon skal være i drift fra oktober - hvorpå Soltun også skal inn i det nye anlegget.								
01740	Fornyelse av VA-nettet	4 400 000	0,00	4 400 000	4 400 000	0,00	0,00	4 400 000,00
K-sak 94/16 kr 4.400.000,-								
Kommentar: Moskauglinna fra Barsokvegen til Furuvegen utsettes til 2018.								
01750	Opprustingsplan kommunale veger, ramme for delprosjekt	2 000 000	0,00	2 000 000	2 000 000	791 428,74	791 428,74	1 208 571,26
K-sak 94/16 kr 2.000.000,-								
Kommentar: Asfaltering av deler av nedre del Veståsvegen, øvre del Lyngvegen, asfalt Idrettsvegen langs nytt fortau. 10 tonns aksellast bru Sætervegen og asfalt. Barsokvegen utføres september.								
01760	Opprustings- og rehabiliteringsplan for kirke og eiendom	2 000 000	0,00	2 000 000	2 000 000	569 268,19	569 268,19	1 430 731,81
K-sak 94/16 kr 2.000.000,-								
Underprosjekter:								

01761	Innvendig oppgradering Dokkahallen	63 790,51
01762	Lok-stallen	14 703,67
01663	Ombygging Tannlegehuset DBS	83 066,81
01668	Nytt låsesystem kommunale boliger	274 383,00
01669	Nytt medisinrom Landmo	133 324,20

Kommentar: Sees i sammenheng med prosjekt 01660

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
01770	Sikring og ENØK-tiltak kirker	1 000 000	0,00	1 000 000	1 000 000	170 171,54	170 171,54	829 828,46
K-sak 94/16 kr 1.000.000,-								
Underprosjekter:								
01771	Utbedringer Vølstad kirke					170 171,54		
Kommentar: Restbevilling benyttes til å dekke merkostnad på prosjekt 01671 Nordsinni Kirke. Restbevilling etter dekkning av merkostnad Nordsinni Kirke: Kr. 363 987								
01788	Kjøp/salg av kommunale eiendommer 2017	1 075 525	0,00	0	0	408 490,34	408 490,34	667 034,66
Kommentar: F78/17								
01790	Egenkapitalinnskudd KLP 2016	1 750 000	0,00	1 750 000	1 750 000	1 880 083,00	1 880 083,00	-130 083,00
K-sak 94/16 kr 1.750.000,-								
Kommentar: KLP har krevd inn kr 1.880.083,- med forfall i juni måned. Merutgift på prosjektet på kr 130.000,- som følge av at man ikke vet nøyaktig hva KLP krever inn før fakturering.								
01792	Startlån 2017	15 000 000	0,00	15 000 000	15 000 000	2 562	2 562	

						566,00	566,00
	Inntekter i prosjektet:					-2 828 897,77	
	Netto i prosjektet:					-266 331,77	

K-sak 94/16 kr 15.000.000,-. Utbetalinger av lån foregår løpende i gjennom året.

Prosjekt nummer	Prosjektnavn	Prosjektets totale ramme	Forbruk tidligere år	Opprinnelig budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Forbruk 2017	Forbruk totalt	Rest-bevilgning
08993	Utlån Nordre Land idrettslag	-	0,00	0	0	0,00	0,00	
	Inntekter i prosjektet:					0,00		
	Netto i prosjektet:					0,00		
08994	Utlån Dokka møbler eiendom	-	0,00	0	0	0,00	0,00	
	Inntekter i prosjektet:					0,00		
	Netto i prosjektet:					0,00		

NORDRE LAND
KOMMUNE

Nordre Land kommune**REGNSKAPSREVISJON: STRATEGI FOR REVISJON AV
KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2017**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Skifte av oppdragsansvarlig revisor (brev fra Innlandet Revisjon IKS) Vedlegg 1
2. Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for 2016 (brev fra Innlandet Revisjon IKS) Ikke vedlagt
3. Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet 2015 (brev fra Innlandet Revisjon IKS) Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. **Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for 2017 tas til orientering.**
2. **Oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet tas til orientering.**

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

I tråd med etablert praksis presenterer Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for inneværende år. Hensikten er å holde kontrollutvalget løpende orientert om regnskapsrevisjonens arbeid, jf. kravene i forskrift om kontrollutvalg.

I tillegg til beskrivelse av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi, presenteres også revisors egenvurdering av sin uavhengighet til kommunen /oppdraget (se vedlegg). Det siste følger av krav i lovverket om årlig å avgi en slik erklæring.

Saken er en orienteringssak for kontrollutvalget.

Revisjonsstrategien og kontrollutvalgets rolle/ansvar:

Bakgrunnen for revisors presentasjon av revisjonsstrategien overfor kontrollutvalget er forskrift om kontrollutvalg § 6:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.”

Dersom man skal holde seg ”løpende orientert” mv. slik forskriften krever, vil kunnskap om revisors planlegging og revisjonsstrategi være viktig informasjon. Dette fremgår også av egen veileder for kontrollutvalget om det ansvaret kontrollutvalget har overfor regnskapsrevisor (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund, 2010). I veilederen står bl.a.:

Kunnskap om revisjonens innhold

For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar.

Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor. Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

Årlig presentasjon av revisjonsstrategien er også nedfelt i kontrollutvalgets avtale med Innlandet Revisjon IKS (oppdragsavtalen). Krav og forventninger til den årlige presentasjonen er beskrevet slik i avtalens vedlegg 1:

- **Formål/resultatkrav:**
Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er lagt opp på en betryggende måte.
- **Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi legges frem for kontrollutvalget.**
Hovedtrekkene er overordnet beskrivelse og vurdering av:
  - *Inndeling av kommunen i revisjonsområder*
  - *Risiko- og vesentlighetsvurderinger*
  - *Metodikk og angrepsvinkel*
  - *Risikofaktorer til oppfølging*
- **Strukturert orientering med muligheter for dialog med kontrollutvalget.**

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 22.06.17
J.nr./Referanse: 2017-456

Til

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune

Skifte av oppdragsansvarlig revisor

Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 § 79 jf. forskrift om revisjon av kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 § 2 går det fram at det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert oppdrag. Oppdragsansvarlig revisor skal oppfylle kraven til utdanning, praksis og vandel som følger av samme forskrift §§ 11 og 12.

Unn Romundgard er utpekt som oppdragsansvarlig revisor for Nordre Land kommunes årsregnskap fra og med regnskapsåret 2017.

Romundgard har bachelor i revisjon og kommunal revisjonspraksis fra 1990.

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Kopi til:
Ordfører
Rådmann

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 28. juni 2017

J.nr./Referanse: 2017-568/KU-NL/korr/ur

Til kontrollutvalget

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Nordre Land kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jmfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke andre stillinger hos Nordre Land kommune eller i virksomhet som Nordre Land kommune deltar i ved siden av revisoroppdraget.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Nordre Land kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Nordre Land kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Nordre Land kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Nordre Land kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Nordre Land kommune.

revisjonspliktige	
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Med hilsen

Unn Romundgard
Oppdragsansvarlig revisor

Nordre Land kommune

INNLANDET REVISJON IKS: SAMMENLIGNING AV REVISJONSKOSTNADER («BENCHMARKING») OG UTVIKLING AV SELSKAPET

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

- 1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2016 med andre kommuner tas til orientering. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.**
- 2. Daglig leders orientering om utviklingen av selskapet tas til orientering.**

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS, der det bl.a. er avtalt at det skal gjennomføres årlig sammenligning ("benchmarking") av kommunens revisjonskostnader mot andre kommuner. Det vises her til avtales pkt. 1 som sier følgende:

"Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen."

Sammenligning/benchmarking av regnskapstall fra 2015 ble presentert for kontrollutvalget i møte den 30/1-17, der det ble fattet slikt vedtak:

1. *Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2015 med andre kommuner tas til orientering.*
2. *Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.*

Forslag til vedtak i saken (likelydende ordlyd som i fjor) legger til grunn at kommunens kostnader til revisjon i 2016 ikke har endret seg vesentlig fra tidligere år.

Kort om sammenligningen:

På oppfordring fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) oppgir en rekke revisjonsdistrikter kostnadene knyttet til revisjon av "sine" kommuner. NKRF lager nøkkeltall for hver kommune (utgifter til revisjon i forhold til kommunens driftsinntekter) og distribuerer disse tilbake til revisjonsdistriktene for eventuell videre analyse mv.

Sammenligningen har størst relevans for kommunenes kostnader til regnskapsrevisjonen, dvs. kostnader knyttet til bekreftelse av regnskapet (revisjonsberetningen). Dette skyldes at alle revisjonsdistriktene og revisorene har samme krav til gjennomføring og dokumentasjon av jobben. Det må forventes at betydelige forskjeller mellom kommuner på samme størrelse forklares, eller sannsynliggjøres for denne tjenesten.

Omfang av forvaltningsrevisjon vil variere fra år til år, og sammenligning mellom kommuner viser store avvik det enkelte år. På dette området er det mest aktuelt og å se på nivået i egen kommune over tid (trend).

Nordre Land kommune**OPPDRAKSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS
FOR 2018**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forslag til oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS for 2018
2. Selskapsavtale for Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Vedlegg 1

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Oppdragsavtale for 2018 godkjennes under forutsetning av at kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets budsjett for 2018.

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Kommunen inngår i et forpliktende samarbeid med 11 andre kommuner og Oppland Fylkeskommune om deltakelse i det interkommunale revisjonsselskapet Innlandet Revisjon IKS. Dette er regulert i en egen selskapsavtale, som bl.a. forplikter kommunene å kjøpe/bestille alle lovpålagte revisjonstjenester fra selskapet.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå nærmere avtale med Innlandet Revisjon IKS om kjøp av revisjonstjenester. Denne avtalen er kalt ”oppdragsavtale”, og det er etablert praksis med årlig gjennomgang og justering. I tillegg til å regulere innhold og omfang av revisjonstjenestene det enkelte år, fungerer avtalen også som budsjettgrunnlag for kontrollutvalgets utgifter til revisjon det enkelte år.

Vedlagt følger forslag til oppdragsavtale for neste år. Forslag til vedtak i saken forutsetter at det er samsvar mellom avtalen og kontrollutvalgets forslag til eget budsjett for neste år når det gjelder det økonomiske omfanget av avtalen.

Kort om ny avtale – omfang og priser:

Sammenlignet med fjoråret er det ikke gjort endringer i timepriser. Dette er ikke endelig vedtatt i verken styret eller representantskapet i selskapet.

Det økonomiske omfanget av avtalen er økt med 2,5 %, dvs. omkring i tråd med prisstigningen. Økningen er foretatt ved å øke antall til bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv). Timeprisene er uendret.

Nedenfor følger en kort oversikt fra oppdragsavtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester):

- Økonomisk omfang av avtalen er økt fra kr. 754 950 (790 timer) i inneværende år til kr. 775 350 (810 timer) for neste år (ca 2,5 % økning).
- Timepriser i selskapet er:
  - Regnskapsrevisjon: 930,- (uendret).
  - Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv.): 930,- og 1110,- (uendret).

Generelt om oppdragsavtalen:

Oppdragsavtalen fungerer som et overordnet dokument i styringsdialogen mellom kontrollutvalget (oppdragsgiver/bestiller) og Innlandet Revisjon IKS (utfører), og skal bidra til å oppfylle kravet til kontrollutvalget om å føre tilsyn med at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning og at revisjonsarbeidet er i tråd med lover, regler, faglige standarder mv. (jf. forskrift om kontrollutvalg § 4 og § 6). Oppdragsavtalen rulleres årlig.

Kontrollutvalgets handlingsrom mht. økonomi:

Det vises til avtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester), og oversikt over tjenester og priser.

- Tjenester: Alle tjenester som er listet opp representerer lovpålagte oppgaver med unntak av følgende linjer:
  - Linje 4 – Veiledning og bistand (en del av arbeidet med regnskapsrevisjon)
  - Linje 5 – Bestilte mindre undersøkelser
- Timeforbruk - regnskapsrevisjon: Revisor avgjør dette. Med unntak av linje 4 (veiledning og bistand), har kontrollutvalget lite/ingen påvirkningskraft.
- Timeforbruk – forvaltningsrevisjon og selskapskontroll: Kontrollutvalget påvirker dette, og legger frem ønsket ramme for kommunestyret. Større endringer i kontrollutvalgenes budsjetter på området vil påvirke selskapet mht. bemanning. Selskapet må m.a.o. tilpasse bemanningen etter etterspørselen. Kontrollutvalget på sin side forplikter seg til å jobbe aktivt for å oppfylle intensjonene i budsjettet/oppdragsavtalen når det gjelder kjøp av tjenester til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
- Timepris: Fastsettes av representantskapet i selskapet etter forslag fra styret. Kontrollutvalget har ingen direkte påvirkning på dette.

Pga. monopolsituasjonen har kontrollutvalget gjennom oppdragsavtalen uttrykt forventning om at selskapet gjennomfører en årlig sammenligning/”benchmarking” av revisjonskostnader med andre kommuner. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet fra prissammenligningen, jf. pkt. 1 i oppdragsavtalen.

OPPDRAKSAVTALE

MELLOM

**KONTROLLUTVALGET
I NORDRE LAND KOMMUNE**

OG

INNLANDET REVISJON IKS

2018

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder jf. selskapsavtalen § 3.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01. – 31.12.2018**.

Oppdragsavtalen for 2019 forhandles høsten 2018.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter følgende timesatser for 2018 med forbehold om godkjenning i styret og representantskapet:

- Regnskapsrevisjon kr 930
- Forvaltningsrevisjon, gjennomsnitt kr 1.020
  - Forvaltningsrevisjon revisor kr. 930
  - Forvaltningsrevisjon oppdragsansvarlig kr 1.110

I oppdragsavtalen settes bestilte mindre undersøkelser, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll opp på bakgrunn av gjennomsnitt pris, mens avregningene gjøres på grunnlag av benyttet kompetanse.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
Regnskapsrevisjon			
Revisjon av kommunens			
1 årsregnskap	425	930	395250
2 Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	930	102300
4 Veiledning/bistand	30	930	27900
SUM 1-5	565	930	525450
Bestilte revisjonstjenester			
5 Bestilte andre tjenester	25	1020	25500
6 Forvaltningsrevisjon	170	1020	173400
7 Selskapskontroll	0	1020	0
SUM	195	1020	198900
Annet			
8 Møter i kontrollutvalg og kommunestyre	50	1020	51000
SUM	810		775 350

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-4 og 8 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 5-7 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Fakturering og betaling skjer i henhold til selskapsavtalen § 5. Selskapet skal fakturere sine tjenester ut fra reelt medgått ressursbruk på det enkelte oppdrag. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og veiledning m.v. skal forhåndsavtales med den enkelte deltaker i en oppdragsavtale. Deltagerne skal innbetale 1/3 av forhåndsavtalt pris i 3 terminer, henholdsvis pr. 15.01., 15.05. og 15.09.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
  - Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 15/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemming av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal Kontrolloppstilling over innberettede og registrerte beløp foreligge.
  - Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedrørende kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt

for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

3 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjons tjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventinger til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventa nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

4 RAPPORTERING

4.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

4.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfyller kravet til uavhengighet.

Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nytilsatte revisorer oppfyller kravet til vandel
- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis

4.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/revisjonsstrategi (høst)
- Statusrapport (vinter)
- Årsavslutning (vår)

Krav og forventninger til innholdet i rapporteringen av regnskapsrevisjonen er utdypet i vedlegg 1.

4.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventa vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Kommunen skal vederlagsfritt stille hensiktsmessig kontorplass og utstyr til disposisjon samt tilgang til nødvendig data.

Innlandet Revisjon IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Innlandet Revisjon IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med Innlandet Revisjon IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Avtalen har følgende vedlegg:

- Vedlegg 1: Regnskapsrevisjon: Tjenesteleveranser - forventninger og krav

Dokka, 18. september 2017.

Hans Moon
Kontrollutvalgsleder

Nordre Land kommune

Björg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

SAK NR. 41/2017

Nordre Land kommune

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2018

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2018
2. Forskrift om kontrollutvalg

Vedlagt:

Ja (se vedlegg egen sak)
Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Budsjett for kontroll og revisjon (ansvar 11121, tjeneste 1100) for 2018, fastsettes med en økonomisk ramme på kr. 1 092 000 med følgende fordeling:

	Konto	Beløp
10500	Trekkpliktig godtgjørelse	
10800	Fast godtgjørelse	23 000
10801	Møtegodtgjørelse	12 000
10802	Tapt arb.fortjeneste	25 000
10990	Arb.giveravgift	6 000
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	12 000
11151	Beverting møter	3 000
11205	Tjenestefrikjøp	12 000
11501	Opplæring/kurs	21 000
11600	Kjøregodtgjørelse	1 000
12 700	Konsulenttjenester ordinær drift (sekretærtjenester)	199 000
13709	Kjøp av andre tjenester	3 000
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	775 000
14290	Momskompensasjon (utgift)	49 000
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 49 000
	Totalt	1 092 000

SAKSOPPLYSNINGER:

Spesielle regler om budsjettbehandlingen i kontrollutvalget:

Bakgrunn for saken er særbestemmelser om behandlingen av kontrollutvalgets budsjett, jf. § 18 i forskrift om kontrollutvalg:

”Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.”

Med bakgrunn i lovverket utformes kontrollutvalgets vedtak som en innstilling til kommunestyret. I praksis oversendes innstillingen til rådmannen som innarbeider dette i sitt forslag til samlet budsjett for kommunen som legges frem for formannskapet senere i høst. Kontrollutvalgets budsjettforslag blir da en del av formannskapetets innstilling til kommunestyret. Informasjon om kontrollutvalgets forslag til egen budsjetttramme skal videre legges ved formannskapetets innstilling til kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg.

God praksis tilsier at kommunestyret får kontrollutvalgets budsjett til særskilt behandling dersom formannskapet foreslår en lavere budsjetttramme for kontrollutvalget enn kontrollutvalgets eget forslag. Bakgrunnen for dette er at en eventuell reduksjon av kontrollutvalgets budsjett, foretatt av rådmannen og/eller formannskapet (som begge er underlagt tilsyn av kontrollutvalget), skal bli realitetsbehandlet av kommunestyret.

Budsjettforslag:

Nedenfor følger budsjettforslag for neste år. For sammenligningens skyld er årets budsjett og regnskapstall fra de foregående årene tatt med i oppstillingen.

	Konto	BUDSJETT-FORSLAG 2018	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Regnskap 2015
10500	Trekkpliktig godtgjørelse			317	362
10800	Fast godtgjørelse	23 000	23 000	23 400	21 601
10801	Møtegodtgjørelse	12 000	12 000	8 350	8 700
10802	Tapt arb.fortjeneste	25 000	25 000	25 740	24 819
10990	Arb.giveravgift	6 000	7 000	6 128	5 881
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	12 000	12 000	10 780	1 600
11151	Beverting møter	3 000	3 000	3 078	2 560
11205	Tjenestefrikjøp	12 000	10 000	14 430	8 578
11501	Opplæring/kurs	21 000	22 000	13 800	0
11600	Kjøregodtgjørelse	1 000	2 000	220	762
12 700	Konsulenttenester ordinær drift (sekretærtjenester)	199 000	196 000	0	171 583
13709	Kjøp av andre tjenester	3 000	3 000	203 268	2 713
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	775 000	755 000	728 560	831 099
14290	Momskompensasjon (utgift)	49 000	49 000	50 792	49 677
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 49 000	- 49 000	-50 792	- 49 677
	Totalt	1 092 000	1 065 000	1 037 969	1 080 218

Budsjettet er økt med ca 2.5 % fra 2017 til 2018.

Kommentarer til budsjettpostene:

- **Fast godtgjørelse:** Kontrollutvalgets leder gis en godtgjøring på 3 % av ordførerens godtgjøring (2017). Dette utgjør ca. 23 000.
- **Møtegodtgjørelse:** Medlemmene, inkl. leder, har kr. 350 i møtegodtgjørelse pr. møte (2017). Normalt møteaktivitet er 5-6 møter i året. Det budsjetteres med 7 møter slik at man har litt handlingsrom. 5 medlemmer gir kr. 1 750 pr møte, dvs. ca. kr. 12 000 totalt.
- **Tapt arb.fortjeneste:** Regnskapstall fra tidligere år er lagt til grunn.
- **Arbeidsgiveravgift:** 10,6 % av møtegodtgjørelse.
- **Faglitteratur / abonnement:** Abonnement på fagtidsskriftet "Kommunerevisoren" (5 * 350,-) til alle + abonnement på Kommunal Rapport (2 000 pr. abonnement). Samlet ca. 12 000 kroner.
- **Beverting:** Enkel møteservering på hvert møte. Regnskapsført utgift tidligere år er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Tjenestefrikjøp:** Refusjon til arbeidsgivere i f.m. arbeidstakers deltakelse i kontrollutvalgsmøter. Føres enten som tapt arbeidsfortjeneste eller tjenestefrikjøp, avhengig av hvilke type krav som fremmes. Budsjettering gjøres ut fra erfaring fra i fjor/tidligere år.
- **Kurs:** Det er budsjettet med at tre av medlemmene kan delta på den årlige "Kontrollutvalgskonferansen" i regi av Norges Kommunerevisorforbund (to-dagers seminar med overnatting). Pris pr. person er ca 7 000.
- **Skyssgodtgjøring:** Dette gjelder kjøregodtgjørelse til/fra møter for kontrollutvalgets medlemmer. I tillegg kommer kjøregodtgjørelse i forbindelse med eventuelle kurs.
- **Konsulenttjenester ordinær drift (sekretærtjenester):** Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har inngått en felles avtale om kjøp av sekretærtjenester for perioden 2017-2020 (4 år) med opsjon ytterligere to år.

Omfanget/antall timer til sekretærbistand er i stor grad knyttet opp til utvalgets aktivitet (antall møter, antall saker) og behov for saksbehandling.

Budsjettet beløp er basert på erfaringer tidligere år med et lite påslag for prisstigning. Budsjettposten foreslås satt til 199 000 i 2018 (økt fra 196 000 i 2017).

Budsjettposten tar i liten grad høyde for økt aktivitet (og redusert sårbarhet) i sekretariatet gjennom involvering av innleid person. Det vises her til inngåtte avtale mellom kontrollutvalget og sekretariatet og gjennom vedtak i kontrollutvalget tidligere i 2017 om å bl.a. involvere innleid person på følgende to områder:

- Oppfølging av politiske vedtak
- Eksterne tilsyn (oversikt over og oppfølging av gjennomførte tilsyn fra eksterne tilsynsmyndigheter overfor kommunen)

- **Kjøp av andre tjenester:**
Kommunen har som praksis å belaste revisjon av mindre selskaper på kontrollutvalget (legater mv). Kontrollutvalget tar hensyn til dette og budsjetterer i tråd med siste års regnskap.
- **Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS):**
Kontrollutvalget er delegert myndighet fra kommunestyret til å inngå avtale om kjøp av tjenester fra Innlandet Revisjon IKS. Det vises til inngått oppdragsavtale for neste år (jf. egen sak) der det er stipulert bruk av 810 timer, noe som utgjør totalt ca kr. 775 000. Dette er en økning på ca. 2,5 % fra fjoråret.

I oppdragsavtalen og det fremlagte budsjettforslaget er kommunestyrets reduserte nivå på forvaltningsrevisjon (jf. behandlingen av kontrollutvalgets budsjett for 2017) videreført. Av budsjettert antall timer til kjøp av forvaltningsrevisjon mv. (810 timer) er 195 timer øremerket til forvaltningsrevisjon. Dette utgjør ca. 199 000.

- **Merverdiavgift:** Merverdiavgift regnskapsføres både som en utgift og en inntekt og får derfor ingen virkning. Mva-pliktig tjeneste (kjøp av sekretærtjenester) er derfor budsjettert eksklusiv mva. Fakturering fra Innlandet Revisjon IKS utløser ikke beregning av mva.

SAK NR. 42/2017

Nordre Land kommune

REFERATSAKER

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	18.09.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Vedtak i k.sak 36/17 (møte 13.06.2017) – sak: Forvaltningsrevisjonsrapport - ansettelsesprosedyrer	Vedlegg 1
2. Sykefraværet – hvorfor er det så vanskelig å få ned? (artikkel fra Kommunens Sentralforbund)	Vedlegg 2
3. GLT-Avfall IKS – info. om oppfølging i kontrollutvalget i Vestre Toten kommune av felleseid selskap	Vedlegg 3
4. Gjøvik Krisesenter IKS – info. om oppfølging i kontrollutvalget i Gjøvik kommune av felleseid selskap	Vedlegg 4
5. Nye personvernregler fra 2018 – hva betyr det for din virksomhet?	Vedlegg 5
6. Store forskjeller i kommunenes byggesaksgebyrer (artikkel NTB)	Vedlegg 6
7. Milepælsplan – Land barnvernstjeneste 2017-2018 (justert 19/6-17)	Vedlegg 7
8. Diverse avisartikler	Vedlegg 8
9. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Saksbeh.:	Jarle Snekkestad	Arkivkode:	216
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato	13.06.2017
	36/17 Kommunestyret		

Lnr.: E31/17
Arkivsaknr.: 17/139E
Arkivsakkel.: 216

Saksbehandler: JSN

Utskrift til: Kontrollutvalget

FORVATNINGSREVISJONSRAPPORT - ANSETTELSESPROSEDYRER

Vedlegg:

Forvaltningsrevisjonsrapport

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune behandlet saken i sitt møte den 29. mai 2017 som sak 26/17.

Det ble fattet et enstemmig vedtak til innstilling.

Administrasjonens innstilling:

Kontrollutvalget vil råde kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjoner:

a) Det synes som rutinen for innhenting av referanser ved tilsetting av eksterne søkere i hovedsak etterleves.

b) Dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser er mangelfull.

c) For søkere som arbeider i kommunen fra før, eller som er kjent gjennom tidligere ansettelse, er det ikke blitt hentet inn referanser.

d) Gjennomgått dokumentasjon viser at kommunen har innhentet politiattest for flertallet av de saker der det foreligger krav om slik attest.

e) Kommunen følger gjeldende lovverk for oppbevaring av politiattester etter helse- og omsorgstjenesteloven, opplæringsloven og barnehageloven for de sakene det foreligger politiattester.

f) Kommunen følger ikke gjeldende lov for oppbevaring av politiattester etter barnevernloven der det er krav om at politiattestene skal oppbevares så lenge vedkommende innehar stillingen/oppdraget.

2. Rådmannen bes om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger om:

a) Å styrke etterlevelsen av bestemmelsene i tilsettingsprosedyren om innsendelse av dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser til HR avdelingen.

b) Å innarbeide bestemmelser i tilsettingsprosedyren for innhenting av referanser for interne søkere og andre «kjente» søkere som har jobbet i kommunen tidligere.

c) Å utarbeide rutinebeskrivelse for innhenting og oppbevaring av politiattester for å sikre at praksis er i henhold til gjeldende lovverk på området.

d) Å dokumentere de vurderinger som blir foretatt når det ikke stilles krav om politiattester ved tilsetting i stillinger med lovfestet krav om politiattest.

e) Å oppdatere arbeidsreglementet slik at det går fram at det også er krav om politiattest for stillinger etter helse- og omsorgstjenesteloven og barnevernloven.

3. Kommunestyret viser til revisjonsrapportens kartlegging av kommunens ansvar/rolle for å sikre at det stilles lovfestede krav om politiattest ved innleie av leverandører/tjenesteytere og andre kommunen har samarbeid med ved tilrettelegging av tilbud til barn og unge (problemstilling 3 i rapporten). Med bakgrunn i kartleggingen ber kommunestyret rådmannen om:

4. Å etablere rutiner som sikrer at kommunen, ved samarbeid med private organisasjoner, krever politiattest (barneomsorgsattest) av personer hos samarbeidspartnerne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.

Kontrollutvalget i Nordre Land kommune, den 31. mai 2017

Hans Moon
Kontrollutvalget leder

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 13.06.2017 sak 36/17

Behandling:

Vedtak:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og har merket seg rapportens hovedkonklusjoner:

- a) Det synes som rutinen for innhenting av referanser ved tilsetting av eksterne søkere i hovedsak etterleves.
- b) Dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser er mangelfull.
- c) For søkere som arbeider i kommunen fra før, eller som er kjent gjennom tidligere ansettelser, er det ikke blitt hentet inn referanser.
- d) Gjennomgått dokumentasjon viser at kommunen har innhentet politiattest for flertallet av de saker der det foreligger krav om slik attest.
- e) Kommunen følger gjeldende lovverk for oppbevaring av politiattester etter helse- og omsorgstjenesteloven, opplæringsloven og barnehageloven for de sakene det foreligger politiattester.
- f) Kommunen følger ikke gjeldende lov for oppbevaring av politiattester etter barnevernloven der det er krav om at politiattestene skal oppbevares så lenge vedkommende innehar stillingen/oppdraget.

2. Rådmannen bes om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger om:

- a) Å styrke etterlevelsen av bestemmelsene i tilsettingsprosedyren om innsendelse av dokumentasjon fra samtaler med oppgitte referanser til HR avdelingen.
- b) Å innarbeide bestemmelser i tilsettingsprosedyren for innhenting av referanser for interne søkere og andre «kjente» søkere som har jobbet i kommunen tidligere.
- c) Å utarbeide rutinebeskrivelse for innhenting og oppbevaring av politiattester for å sikre at praksis er i henhold til gjeldende lovverk på området.
- d) Å dokumentere de vurderinger som blir foretatt når det ikke stilles krav om politiattester ved tilsetting i stillinger med lovfestet krav om politiattest.
- e) Å oppdatere arbeidsreglementet slik at det går fram at det også er krav om politiattest for stillinger etter helse- og omsorgstjenesteloven og barnevernloven.

3. Kommunestyret viser til revisjonsrapportens kartlegging av kommunens ansvar/rolle for å sikre at det stilles lovfestede krav om politiattest ved innleie av leverandører/tjenesteytere og andre kommunen har samarbeid med ved tilrettelegging av tilbud til barn og unge

(problemstilling 3 i rapporten). Med bakgrunn i kartleggingen ber kommunestyret rådmannen om:

4. Å etablere rutiner som sikrer at kommunen, ved samarbeid med private organisasjoner, krever politiattest (barneomsorgsattest) av personer hos samarbeidspartnerne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.

Rett utskrift:
22. juni 2017

.....

Sykefraværet - hvorfor er det så vanskelig å få ned?

Norske kommuner og fylkeskommuner jobber iherdig og systematisk med å redusere sykefraværet. Likevel har fraværet holdt seg stabilt høyt, og har til og med økt noe, de siste 15 årene. Hvorfor er det så vanskelig å redusere sykefraværet i kommunene?

Publisert 17.07.2017

Rådmenn over hele landet mener at høyt sykefravær er den største utfordringen for kommunale arbeidsgivere, ifølge Arbeidsgivermonitoren til KS. Én av ti arbeidstakere i kommunal sektor er borte fra jobben hver eneste dag. Fraværet koster samfunnet 22 milliarder kroner årlig, vel halvparten i kommunal sektor. Kostnadene er en beregning av det samfunnsøkonomiske tapet ved at arbeid ikke blir utført.

Forskes mye på sykefravær

Det samlede sykefraværet i Norge har gått noe ned de siste 15 årene, men samlet sett ligger det høyere enn i andre land som det er naturlig å sammenlikne oss med – for eksempel Sverige, Danmark og Nederland. Det forskes mye på å finne gode forklaringer på dette, men det er krevende å sammenligne sykefravær i ulike land fordi både sykelønnsordninger, arbeidsmarkedspolitikken og velferdspolitikken er ulik fra land til land.

Utviklingen har gått feil vei

Det har vært en positiv utvikling i norsk arbeidsliv når det gjelder sykefravær, men det er store forskjeller mellom ulike sektorer. I kommunene er fraværet fortsatt stabilt høyt, selv om siste måling fra i år viser en ørliten nedgang.

Da IA-avtalen ble inngått i 2001, var samlet sykefravær i kommunesektoren på 8,4 prosent. Det ble inngått en avtale mellom partene i arbeidslivet og myndighetene om å redusere sykefraværet med 20 prosent. Det vil si at om sektoren totalt sett skal nå målet i IA avtalen, må sektoren samlet ha et

sykefravær på 6,7 prosent. Utviklingen har imidlertid gått motsatt vei, og de siste tallene viser at sykefraværet i kommunene nå er på 9,9 prosent (PAI-tall fra KS).

Høyest fravær i barnehager

Mange kommuner har sykefravær over 10 prosent, helt opp mot 14 prosent. Det er over dobbelt så høyt som de kommunene med lavest fravær. Store kommuner ligger stort sett ganske høyt - med et sykefravær på over 10 prosent.

Det er tydelige forskjeller mellom de ulike tjenesteområdene i kommunene. Barnehagene og helse- og omsorgstjenester peker seg ut som de områdene med det høyeste sykefraværet – henholdsvis 12,5 og vel 11 prosent.

Her finner du de nyeste sykefraværstallene både for fylkeskommuner og kommuner samlet, og for hver enkelt fylkeskommune og kommune.

Ikke høyere enn privat

Sykefraværet er høyere i kommunesektoren enn i privat sektor. Det skyldes sammensetningen av ansatte og ikke sektoren i seg selv, viser nye beregninger. PROBA samfunnsanalyse har på oppdrag fra KS sett på forskjeller i sykefraværet mellom sektorer. Ved å kontrollere for forskjeller i sammensetningen av de ansatte, finner de at kommunene ikke har hatt høyere fravær enn privat sektor de senere årene. Sammensetningen av ansatte er annerledes i kommunal sektor enn i privat sektor. Det er forskjeller i blant annet kjønn, alder, yrke og næring. Det er kjent at disse faktorene påvirker sykefraværet.

Offentlig sektor er kvinnedominert med mange ansatte innen barnehage og helse – faktorer som statistisk sett gir høyere sykefravær. Fra flere andre studier vet vi at kvinner har høyere sykefravær enn menn og at sykefraværet stiger med alder og synker med utdanningsnivå. Dette tyder på at sektortilhørighet i seg selv ikke har stor påvirkning på sykefraværet, men at forskjellen mellom sektorene skyldes ulik sammensetning av ansatte og oppgaver.

Les mer om forskjellen på menns og kvinners fravær her:

Det at sektorforskjeller i fraværet kan forklares, betyr imidlertid ikke at utfordringen er løst, eller at det ikke er mulig å redusere sykefraværet i kommunene. Studien til PROBA gir ingen forklaring på hvorfor det er så store forskjeller mellom kommuner, eller hvordan det kan være store forskjeller mellom ulike virksomheter i samme kommune.

Noen klare sammenhenger

Hvis vi ser bort i fra økonomiske insentiver og ytre rammebetingelser, så er det etterhvert godt dokumentert gjennom forskning hvilke faktorer i et

arbeidsmiljø som fremmer nærvær, og hvilke som kan forårsake sykefravær. I den enkelte virksomhet er det en sammenheng mellom sykefravær og forhold som opplevelse av stress, liten innflytelse og kontroll i arbeidet, dårlig arbeidsmiljø og rollekonflikter. Positive faktorer som omsorg, det å få brukt sin kompetanse, hjelp og veiledning fra kolleger bidrar til å få ned sykefraværet. Det samme gjør det å bli sett, utfordret og anerkjent av sine ledere (STAMI).

NED med sykefraværet - prosjekt

KS og NAV har inngått et samarbeid om økt innsats rettet mot 31 store kommuner med høyt sykefravær. Prosjektet NED med sykefraværet skal gi drahjelp til kommunenes eget arbeid med å redusere og forebygge sykefraværet. Dette arbeidet er godt igang.

Innsatsen skjer i tett samarbeid med NAV, og følgeforskes av Agenda Kaupang og Proba samfunnsanalyse. Drahjelpen bygger på kunnskap om nærværsfremmende arbeidsmiljøfaktorer og mestringsorientert ledelse.

Fakta

- Én av ti arbeidstakere i kommunal sektor er borte fra jobben hver eneste dag.
- Fraværet koster samfunnet 22 milliarder kroner årlig, vel halvparten i kommunal sektor.
- Kvinner har mer enn 80 prosent høyere fravær enn menn. En stor kvinneandel blant de ansatte i kommunal sektor forklarer en del av det høye sykefraværet i deler av sektoren.
- Da IA-avtalen ble inngått i 2001, var samlet sykefravær i kommunesektoren på 8,4 prosent.
- Selv om det har vært svingninger i perioden frem til i dag, er øker fraværet jevnt og er på 9,6 prosent i 2016. Dette innebærer en økning på 15 prosent, mens målet i 2001 var at det skulle reduseres med 20 prosent, ifølge IA-avtalen.

Anne-Cathrine Hjertaas

Avdelingsdirektør

 [Send e-post](#)

 [+4791338709](#)

Kommunikasjonsavdelingen

Pressevakt

 [Send e-post](#)

Info. vedr. GLT-Avfall IKS

Vedtak i kontrollutvalget i Vestre Toten kommune – møte den 13.06.2017:

SAK NR. 29/2017

**SELSKAPSKONTROLL: GLT-AVFALL IKS OG
AVTALEN MED RENONORDEN AS OM
SØPPELHÅNDBLING**

Fra behandlingen:

Saken ble enstemmig satt på sakliste med bakgrunn i medieomtale av RenoNorden AS. Følgende ble presentert på møtet:

- RenoNorden AS i økonomiske problemer.
- Arbeidstilsynets rapport etter tilsyn med RenoNorden AS avdeling Hamar.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget ber om å få seg forelagt den inngåtte avtalen med RenoNorden AS om søppelhåndtering i Gjøvikregionen.
2. Sekretær bes om å ta kontakt med Felles innkjøpsenhet og kartlegge eventuell oppfølging av avtalen.

Info. vedr. Gjøvik Krisesenter IKS

VEDLEGG 4

Vedtak i kontrollutvalget i Gjøvik kommune – møte den 23.06.2017:

SAK NR. 40/2017

GJØVIK KRISESENTER IKS: ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSE

Fra behandlingen:

Stamina Helse AS v/Ingrid Haug presenterte den gjennomførte arbeidsmiljøundersøkelsen (gjennomført på oppdrag fra styret i Gjøvik Krisesenter IKS).

Gjøvik Krisesenter IKS v/styreleder Odd Inge Sanden kommenterte arbeidsmiljøundersøkelsen og styrets oppfølging av resultatene.

Varamedlem Kari Bergum tiltrådte møtet under behandlingen av saken. Kontrollutvalget bestod etter dette av 5 medlemmer.

Vedtak, enstemmig:
(5 medlemmer)

1. Stamina Helse AS sin presentasjon av gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse ved Gjøvik Krisesenter IKS tas til orientering.
2. Styreleders informasjon om styrets oppfølging av resultatene fra undersøkelsen tas til orientering.
3. Kontrollutvalget mener arbeidsmiljøundersøkelsen viser et generelt godt arbeidsmiljø ved Gjøvik Krisesenter IKS i dag. Undersøkelsen synliggjør også at det har vært utfordringer tidligere.
4. Kontrollutvalget tar til orientering av styret har igangsatt en prosess med oppfølging av resultatene fra arbeidsmiljøundersøkelsen. Kontrollutvalget ønsker å følge opp styrets arbeid med saken, og ber om en presentasjon av dette i kontrollutvalgets møte den 30.11.2017. Kontrollutvalget vil etter dette ta stilling til behovet for eventuelt videre undersøkelser.
5. Kontrollutvalget er positive til at Gjøvik Krisesenter IKS har etablert medlemskap i Stamina Helse AS som støtte i sitt arbeid med å ivareta kravene som stilles i arbeidsmiljølovens krav knyttet til helse- miljø og sikkerhet.
6. Kontrollutvalget anbefaler selskapet å gjennomføre periodiske medarbeiderundersøkelser i selskapet.

Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet?

Hva blir nytt?

1

Alle norske virksomheter får nye plikter

Alle virksomheter må sette seg inn i den nye lovgivningen og finne ut hvilke nye plikter som gjelder dem. Ledelsen må sørge for å få på plass rutiner for å overholde de nye pliktene. Alle ansatte må følge de nye rutinene når reglene trer i kraft.

2

Alle skal ha en forståelig personvern-erklæring

Informasjon om hvordan din virksomhet behandler personopplysninger skal være lett tilgjengelig og skrevet på en forståelig måte. Det nye lovverket stiller strengere krav til informasjonens form og innhold enn dagens lovgivning. All informasjon som gis til barn, skal tilpasses barnas forståelsesnivå.

3

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser

Dersom et tiltak utgjør en stor risiko for personvernet, må virksomheten også utrede hvilke personvernkonsekvenser det kan ha. Hvis utredningen viser at risikoen er stor og dere selv ikke kan redusere den, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser.

4

Alle skal bygge personvern inn i nye løsninger

De nye reglene stiller krav til at nye tiltak og systemer skal utarbeides på en mest mulig personvernvennlig måte. Dette kalles innebygd personvern. Den mest personvernvennlige innstillingen skal være standard i alle systemer.

5

Mange virksomheter må opprette personvernombud

Alle offentlige og mange private virksomheter skal opprette personvernombud. Et personvernombud er virksomhetens personverneksperter, og et bindeledd mellom ledelsen, de registrerte og Datatilsynet. Ombudet kan være en ansatt eller en profesjonell tredjepart.

6

Reglene gjelder også virksomheter utenfor Europa

Virksomheter som holder til utenfor

Europa må også følge forordningen, dersom de tilbyr varer eller tjenester til borgere i et EU- eller EØS-land. Dette gjelder også om de ikke direkte tilbyr tjenester, men kartlegger adferden til europeiske borgere på nett. De som er etablert i flere land i Europa, skal bare trenge å snakke med personvernmyndighetene i det landet der de har sitt europeiske hovedkvarter.

7

Alle databehandlere får nye plikter

Databehandlere er virksomheter som behandler personopplysninger på oppdrag fra den ansvarlige virksomheten. Ofte er det snakk om leverandører av IT-tjenester. De nye reglene pålegger databehandlere å ha rutiner for innsamling og bruk av personopplysninger. Databehandlere skal også si ifra til oppdragsgiveren sin hvis de får instruksjoner som er i strid med loven. Oppdragsgiver skal også godkjenne databehandlerens underleverandører. Databehandlere kan også bli holdt økonomisk ansvarlig sammen med oppdragsgiver.

8

Alle bør samarbeide i egne nettverk og følge bransjenormer

De nye reglene oppmuntrer til sektorvis utforming av retningslinjer og bransjenormer. Om dere følger bransjenormer, vil dere ha de viktigste rutinene på plass. Datatilsynet skal godkjenne bransjenormene.

9

Alle får nye krav til avvikhåndtering

Reglene for håndtering av sikkerhetsbrudd blir strengere. Forordningen stiller krav til når det skal varsles, hva varselet skal inneholde og hvem som skal varsles. Kort sagt skal man si fra raskere og oftere enn man gjør i dag.

10

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

Den enkeltes rett til å kreve at hans eller hennes personopplysninger slettes blir styrket. Dette kalles «retten til å bli glemt». Norske og europeiske borgere vil blant annet kunne kreve å ta med seg personopplysningene sine fra en leverandør til en annen i et vanlig brukt filformat. Dette kalles «dataportabilitet». De kan også motsette seg profilering. Alle henvendelser fra borgere skal besvares innen en måned.

Hva bør dere gjøre nå?

1

Ha oversikt over hvilke personopplysninger flere behandler
Alle virksomheter som behandler personopplysninger må ha oversikt over hvilke personopplysninger det er snakk om, hvor de kommer fra og hva formålet er med å samle inn informasjonen. Sjekk for å ha en slik oversikt. Det er et krav som gjelder også etter dagens lov.

2

Sjekk for å oppfylle dagens krav

Overgangen til de nye reglene blir lettere om dere etterlever kravene i personvernlovgivningen som gjelder i Norge i dag. Har dere gode rutiner for informasjonstiltak som fargenær etterkommert og en god IT-sikkerhetsplan, er det lettere å tilpasse seg de nye reglene.

3

Sett dere inn i det nye regelverket

Lær dere inn i forordningens bestemte på datatilsynets nettsider. Det følger et opplegg for mest aktuelle om de nye reglene og for hvert av de ulike delene.

4

Lag rutiner for å følge de nye reglene

Et godt utgangspunkt er å se på forordningens krav til personopplysningene. Oppretter dere et nytt regelverk, er det viktig å dokumentere de nye tiltakene. Det er en plikt for nasjonale myndigheter, og spesielt dere, å legge til rette for å kunne dokumentere de nye tiltakene. Det er også viktig å sørge for å oppdatere personverndokumentasjonen og rutiner for å håndtere hendelser og tilrettelegge for å håndtere hendelser og tilrettelegge for å håndtere hendelser.

Datatilsynet.no/forordning

VEDLEGG 6

Store forskjeller i kommunenes byggegebyrer

Det kan koste mellom 0 og 60.000 kroner å få en byggesøknad behandlet i norske kommuner. Forbrukerombudet reagerer på den enorme forskjellen.

Artikkel av: NTB

6. september 2017 - 16:06

Vi stiller spørsmål ved om de tar seg for godt betalt rundt omkring i kommunene, sier fagdirektør Anne Kristin Vie i Forbrukerombudet til NTB.

Kommunene innrapporterer årlig byggegebyrene sine til SSB, og den siste statistikken kommer fra 2016. Forbrukerombudet har i tillegg innhentet nye tall fra 2017, som viser at flere av de «dyreste» kommunene fortsetter å øke prisene.

– Vi stusser når den dyreste kommunen tar fire ganger så mye som gjennomsnittet, sier Vie.

Store sprik

Enkelte kommuner subsidierer byggesøknadskostnadene for å gjøre det lettere å etablere seg. Dermed kan sammenligningen mellom de aller billigste og dyreste kommunene gi et noe unøyaktig bilde.

Men selv når Forbrukerombudet sammenligner de 30 dyreste kommunene, er forskjellene store. I 2017 er byggesøknadsgebyret på 60.708 kroner i Nittedal kommune, som havnet på topp i 2016, mens det i Ringerike (nr. 30) koster 22.000 kroner.

– Det handler jo rett og slett om at kommunene ikke skal ta mer enn det faktisk koster, sier Vie.

Mangler begrunnelse

Kommunene har kun lov til å ta gebyrer som dekker de faktiske kostnadene.

Forbrukerombudet stusser over at det er store sprik både i timeprisen kommunene oppgir og i hvor mange timer kommunene bruker på saksbehandlingen.

– Vi skal også huske på at dette er en søknad, et standardoppdrag. Dette gjør at de store ulikhetene er vanskelig å forklare, sier Vie.

Milepælsplan justert 19.06.2017

Land barnevernstjeneste 2017-2018

Forsvarlige barnevernstjenester!

Hovedaktiviteter for Land barneverntjeneste - Lovlige og forsvarlige tjenester

Mål for hovedprosjektet

Innen utgangen av 2018 har Land barnevernstjeneste forsvarlige tjenester, kjennetegnet ved;

- En tjeneste som sikrer barn og unge forsvarlig bistand til rett tid.
- I samarbeid med andre avdelinger i kommunene, er barnevernet en reell ressurs i barns levekår.
- Fylkesmannens pålegg ivaretas, snarest.

For å sikre både det kortsiktige og langsiktige målet i hovedprosjektet, etableres to delprosjekt. Delprosjektene gjennomføres parallelt og med gjensidig avhengighet av funn, tiltak og prosess. Hensikten er å sikre hovedprosjektets måloppnåelse og retning for framtidig bærekraft i Land barnevernstjeneste, og samarbeidet om barns oppvekstvilkår i begge kommunene.

Delprosjektet 1: Lovlige og forsvarlige tjenester innen utgangen av 2018, med fokus på kvalitet, kompetanse, intern organisering, internkontroll, kapasitet og økonomi.

Delprosjekt 1 har to arbeidsmål:

1. Kortsiktig: Fylkesmannens pålegg gjennomføres, sammen med daglig drift.
2. Langsiktig: Forsvarlige tjenester til rett tid. Metodisk jobb utført innen utgangen av 2018.

Delprosjekt 2: Målretta samhandling mellom barnevernet og andre avdelinger i kommunene om tjenester og virkemidler til beste for barns levekår er etablert innen juni 2017.

Det overordnet perspektivet er forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid om barns oppvekstvilkår i begge kommunene.

Milepælsplan for Land barneverntjeneste - oversikt

1. Fylkesmannens rapport – 66 saker gjennomgått innen juni 2017

Innen utgangen av juni skal 66 saker som Fylkesmannen har bedt Land barneverntjeneste gå igjennom, på nytt være gjennomgått og eventuelle tiltak igangsatt.

Innen utgangen av oktober 2017 skal alle avvik i de 66 sakene være lukket.

2. ROS-analyse gjennomført innen april 2017.

ROS-analyse er gjennomført og resultat er oppsummert. Den siste scoringen som ble gjort i april, er ikke representativ, det vil derfor bli gjennomført en ny i sept/okt 17.

3. Organisering og strukturering av Barneverntjenesten gjennomført innen 31. mai 2017

Det er klar rolle- og ansvarsfordeling mellom barnevernleder, teamledere og medarbeidere i tjenesten.

4. Mål og strategi for Land barneverntjeneste gjennomført innen utgangen av 2017.

Det er utarbeidet målsettinger og utarbeidet strategier for å nå mål for Land barneverntjeneste.

5. Kompetanseplan er utarbeidet innen utgangen av 2017

Det er utarbeidet en plan for kompetanseheving for ansatte i Land barneverntjeneste.

6. Internkontrollrutiner er på plass innen utgangen av 2017

Klare rutiner for internkontroll er på plass, både når det gjelder internkontroll i kommunen i forhold til barnevern, samt i saksbehandling for å sikre kvalitet i tjenesten.

7. Kommunen som ressurs i barns levekår – samarbeidsfora og samarbeidsrutiner er etablert innen 01.12.2017

Målretta samhandling mellom barnevernet og andre avdelinger i kommunene om tjenester og virkemidler til beste for barns levekår er etablert innen des 2017.

Samarbeidsfora og samarbeidsrutiner klagjøres og etableres med og mellom øvrige avdelinger i begge kommuner, med fokus på forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid.

8. Handlingsplan for Land barneverntjeneste innen utgangen av september 2018.

Handlingsplan for Land barneverntjeneste er utarbeidet og klar for godkjenning i kommunestyret i Nordre Land kommune.

9. Barnevernets ressurser skal utnyttes målretta

Ledelse skal ha gode styringsverktøy – både for personalressurser og økonomi.

1. Fylkesmannens rapport – Avvik

Målet er å gjennomgå alle saker snarest. Fylkesmannen har bedt Land barneverntjeneste om å utrede saker på nytt. For å sikre en god utredning kan det være behov for å bruke inntil 3 måneder.

MÅL	Milepæl (F)	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	66 saker er gjennomgått og kvalitetssikret.	31.10.2017*	Rådmann/ Barnevernleder	
2.	Kommunen sikrer forsvarlig mottak, gjennomgang, vurdering og arbeidsflyt i sitt arbeid med meldinger til barneverntjenesten. (Avvik 1 er lukket)	8.5.2017	Rådmann/ Barnevernleder	
3.	Kommunen sikrer forsvarlig undersøkelse og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn. (Avvik 2 er lukket)	31.10.2017	Rådmann/ Barnevernleder	
4.	Kommunen sikrer forsvarlig oppfølging av barn i fosterhjem. (Avvik 3 er lukket)	31.10.2017	Rådmann/ Barnevernleder	
5.	Tilbakemelding Fylkesmannen	Sept. – okt. 2017	Rådmann	

* Formuleringen «og kvalitetssikret» gjør at datoen kan være tidligst oktober

2. ROS-analyse

ROS-analysen bygger på tilbakemelding fra Fylkesmannen. Fylkesmannen har gitt Land barneverntjeneste en grundig og god oversikt over forbedringspunkter, gjennom sin rapport. ROS-analysen gjennomføres i 4 trinn:

1. Gjennomgang av Fylkesmannens 91 punkter. Punktene gjennomgås med hvert team i tjenesten. Alle punktene blir vurdert i forhold til sannsynlighet for at de vil oppstå.
2. I trinn 2 gjennomgås punktene med tanke på konsekvens dette har for organisasjonen. Konsekvensutredningen gjennomføres av leder og teamledere i tjenesten.
3. I trinn 3 samles alle ansatte i tjenesten og gjennomgår ROS-analysen og det jobbes med tiltak for å lukke avvik, endre og bedre kvaliteten i organisasjonen.
4. Oppsummering av ROS-analysen av prosjektlederne.

MÅL	Milepæl (R) ROS-analyse	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Gjennomgang av Fylkesmannens 91 punkter. Punktene gjennomgått med hvert team/alle ansatte i tjenesten. Alle punktene er vurdert i forhold til sannsynlighet for at de vil oppstå.	07.02.2017	Brit Bakken, RO	✓
2.	Punktene er gjennomgått og vurdert konsekvens dette har for organisasjonen.	Ny dato 4.4.2017	Brit Bakken, RO	✓
3.	Ansatte og ledere er enige om tiltak og endringer for å sikre kvaliteten i organisasjonen.	Ny dato 26.4.2017	Brit Bakken, RO	✓

4.	Kort notat oppsummerer ROS-analysen	Ny dato 19.05.2017	Brit Bakken, RO
----	-------------------------------------	--------------------	-----------------

3. Organisering og strukturering av Barneverntjenesten gjennomført innen 31. mai 2017

Målet med gjennomgang av organisasjonen er å få en god struktur og oversikt på ansvarsområder og en god oppgavefordeling mellom alle medarbeidere i barneverntjenesten. Samtidig er det viktig å ha en hensiktsmessig møtestruktur i tjenesten.

MÅL	Milepæl	Slutt dato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Utarbeide stillingsbeskrivelse for leder og teamledere	31.07.2017*	Barnevernleder	
2.	Gjennomgå/få oversikt over merkantil ressurs sine oppgaver	31.07.2017*	Barnevernleder	
3.	Hensikt og mål med ledermøte, personalmøte, fagmøter og fagdag.	3.4.2017	Barnevernleder	Delvis (innhold og hensikt med disse møtene vil endre seg)
4.	Hensikt og mål med eksterne møter på ulike nivå.	31.10.2017**	Barnevernleder	
5.	Godkjenning av organisering av barneverntjenesten?	31.10.2107**	Tjenesteområdeleder	

*Disse datoene er før ny barnevernleder kom på plass, derfor ny sluttdato.

**Datoene er korrigerert med mtp utarbeidelse av handlingsplan for Land barneverntjeneste høsten 2017.

4. Mål og strategi for Land barneverntjeneste er utarbeidd innen utgangen av 2017.

Hovedutfordringen for Land barneverntjeneste er:

1. Store fristoverskridelser for meldinger og undersøkelser.
2. Mangel på tidlig innsats og forebygging av institusjons- og fosterhjems plasseringer.
3. Mangel på helhetlig oppfølgingsansvar for plasserte barn og unge.
4. Samhandling med interne og eksterne samarbeidspartnere.
5. Mangel på statlige og kommunale tiltak.
6. Sterkere krav om medvirkning.

Med utgangspunkt i ROS-analysens oppsummering gjennomføres en målvalgs-prosess med barneverntjenesten. Denne prosessen bygger på ROS-analysen, men også på tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere i andre enheter i kommunene. Alle arbeidsinstrukser/ansvarsområder blir gjennomgått. Det utarbeides funksjonelle og klare ansvarsområder mellom leder, teamledere og ansatte. Det utarbeides målsettinger, satsningsområder med delmål for Land barneverntjeneste. (Her vil teksten i Milepælene vil bli justert når arbeidet med Milepæl M starter.)

MÅL	Milepæl (M) Mål og strategi for barneverntjenesten (Melding)	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Meldinger til barnevernet blir forsvarlig vurdert	April 2017	Teamleder utredning	✓
2.	Tilbakemelding til melder er ivaretatt	April 2017	Teamleder utredning	✓
3.	Tilbakemelding til offentlig melder er ivaretatt på ulike trinn i prosessen	Juli 2017	Teamleder utredning	

(Barnevernloven §§ 1-1, 1-4, 2-1, 3-1, 4-1, 4-2, 6-1, Teamleder undersøkelse 6-7a, og 8-1. Internkontrollforskriften §§ 4 og 5)

MÅL	Milepæl (M) Mål og strategi for barneverntjenesten (undersøkelse)	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Det gjennomføres tilstrekkelig undersøkelse	Juni 2017	Teamleder undersøkelse	✓
2.	Barns rett til medvirkning ivaretas	Juni 2017	Teamleder undersøkelse	✓
3.	Det er foretatt en konkret og individuell vurdering før undersøkelsen konkluderes.	Juni 2017	Teamleder undersøkelse	✓

(Barnevernloven §§ 1-4, 2-1, 3-1, 3-2, 3-2a, 4-1, 4-3, 4-4, 4-5, 4-6, 6-1, 6-3, 6-7a, 6-4, 6-9 og 8-1. FNs barnekonvensjon artikkel 12. Internkontrollforskriften §§ 4 og 5)

MÅL	Milepæl (M) Mål og strategi for barneverntjenesten (hjelpetiltak)	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Det sikres at det er foretatt en tilstrekkelig evaluering	Oktober 2017	Teamleder tiltak	
2.	Barnet har medvirket i evalueringen	Oktober 2017	Teamleder tiltak	
3.	Det er foretatt en barnevernfaglig forsvarlig vurdering før evalueringen avsluttes	Oktober 2017	Teamleder tiltak	

(Barnevernloven §§ 1-4, 2-1, 3-1, 3-2, 3-2a, 4-1, 4-3, 4-4, 4-5, 4-6, 6-1, 6-3, 6-7a, 6-4, 6-9 og 8-1. FNs barnekonvensjon artikkel 12. Internkontrollforskriften §§ 4 og 5)

MÅL	Milepæl (M) Mål og strategi for barneverntjenesten (fosterhjem)	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Barneverntjenesten sikrer at hvert enkelt barn i fosterhjem får en tilfredsstillende omsorg	Oktober 2017	Teamleder fosterhjem	
2.	Barneverntjenesten har god oppfølging og er tilgjengelig.		Teamleder fosterhjem	✓

3.	Barn får nok informasjon til rett tid		Teamleder fosterhjem	✓
4.	Barnets meninger blir hørt før avgjørelser blir tatt		Teamleder fosterhjem	✓
5.	Barneverntjenesten sikrer at fosterhjemmet har en god oppfølging		Teamleder fosterhjem	✓
6.	Barneverntjenesten sikrer at det er et godt samarbeid mellom tjenesten og fosterforeldre		Teamleder fosterhjem	✓
7.	Barneverntjenesten har rutiner for tilgjengelighet		Teamleder fosterhjem	✓

(Barnevernloven §§ 1-1, 1-4, 2-1, 3-1, 3-2, 3-2a, 4-1, 4-4, 4-5, 4-15, 4-16, 6-1, 6-3, 6-7, 7-10 og 8-1. FNs barnekonvensjon artikkel 12. Fosterhjemsforskriften §§6, 7 og 9. Internforskriften §§ 4 og 5)

5. Kompetanseplan er gjennomført innen utgangen av 2017

Fylkesmannen påpeker at det er behov for kompetanseheving i tjeneste.

1. Det gjennomføres en kartlegging av dagens kompetanse i tjenesten.
2. Kartlegging av hvilken kompetanse tjenesten har behov for.
3. Det utarbeides en plan for kompetanseheving.

MÅL	Milepæl (K) Kompetanseplan	Slutt dato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Kartlegging av kompetansebehov i Land barneverntjeneste	30.07.2017	Teamledere	
2.	Kartlegging av ansattes kompetanse	30.07.2017	Barnevernleder	
3.	Skriftlig kompetanseplan med plan for kompetanseutvikling	30.08.2017	Barnevernleder	
4.	Opplæringsplan for nytilsatte	30.08.2017	Barnevernleder	

6. Internkontrollrutiner er på plass innen utgangen av 2017

Kommunen er pålagt å ha internkontroll. Det utarbeides rutiner for:

1. Internkontroll i den enkelte sak.
2. Internkontrollrutiner i henhold til lov om barnevern.

Innen utgangen av 2017 skal rutiner for internkontroll være utprøvd/kvalitetssikret og iverksatt.

Internforskriften § 1; Formålet med forskriften er å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov.

MÅL	Milepæl (I) Internkontroll	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Plikten til internkontroll i barnevernet er ivaretatt	30.12.2017	Barnevernleder	
2.	Barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.	30.12.2017	Barnevernleder	
3.	Utarbeidet internkontrollrutiner for Nordre Land kommune	30.12.2017	Barnevernleder	
4.	Kontroll i saker: Forberede, planlegge, utføre og kontrollere.	30.12.2017	Barnevernleder	

(Internkontrollforskriften. Barnevernloven)

Kommentar:

Kommunen/barneverntjenesten sikrer nå en god oversikt over sakene, slik at overordnet nivå kan ha oversikt over saker og eventuelle avvik.

7. Kommunen som ressurs i barns levekår – samarbeidsfora og samarbeidsrutiner er etablert innen 01.12. 2017.

Barnevernloven på legger barnevernet å samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå (§3-2). Det er derfor viktig at kommunenes øvrige avdelinger og samarbeidsparter erkjenner at de har en funksjon når det gjelder å bidra til et velfungerende barnevern.

§ 3-2. Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

MÅL	Milepæl (B) Kommunen som ressurs i barns levekår	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	Arbeidsseminar med referansegruppa - barnet i sentrum, voksenrollen - forebyggende og tverrfaglig samarbeid	04.04.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓
2.	Samling mellomlederne - samarbeid og rutiner	05.04.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓
3.	Arbeidsmøte rådmannens ledergruppe – Nordre Land - Ledelse og kommunikasjon på tvers	24.04.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓
4.	Arbeidsmøte rådmannens ledergruppe – Søndre Land - Ledelse og kommunikasjon på tvers	22.05.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓
5.	Møte Søndre Land om forebygging og tverrfaglig samarbeid	22.05.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓

6.	Møte Nordre Land om forebygging og tverrfaglig samarbeid	15.06.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓
7.	Oppsummering og innspill til mål og strategi, og kompetanse	16.06.2017	Møyfrid Hallset, RO	✓

8. Handlingsplan for Land barneverntjeneste innen utgangen av september 2018

Ved prosjektets slutt skal det foreligge en handlingsplan for Land barneverntjeneste. Handlingsplanen skal være et styringsredskap både for barneverntjeneste og for kommunene for øvrig. Handlingsplanen skal gi en klar retning for hvordan barneverntjenesten skal drives. Planen skal ha fokus på:

1. Mål og satsningsområder for barneverntjenesten.
2. Kompetanseplan.
3. Internkontrollrutiner.
4. Samarbeidsrutiner internt og eksternt.
5. Økonomistyring.

Målet er at Kommunen skal ha en:

«Lovlig og forsvarlig tjeneste med fokus på kvalitet, kompetanse, intern organisering, internkontroll, kapasitet og økonomi.»

MÅL	Milepæl (H)Handlingsplan for Land barneverntjeneste	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.		September 2018	Barnevernleder/ Rådmann/ RO	
2.		September 2018		
3.		September 2018		
4.		September 2018		

9. Barnevernets ressurser skal utnyttes målretta – kontinuerlig arbeid.

Barneverntjenesten skal ha god ressursutnyttelse, både når det gjelder bruk av personell / kompetanse og økonomi. Ved prosjektets slutt skal det foreligge en god oversikt over hvilken kompetanse barneverntjenesten har behov for, ansattes kompetanse, samt kompetanseplan. Barneverntjenesten skal ha fokus på forebyggende arbeid for barn og unge, riktig hjelp til riktig tid med vekt på å gi barnet stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen.

MÅL	Milepæl (Ø)Barnevernets ressurser utnyttes godt	Sluttdato for gjennomført	Ansvarlig	Gjennomført
1.	God økonomistyring		Rådmann/ barnevernleder	
2.	God ressursutnyttelse			
3.				

4.